

308282

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.
సంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 24 వ తేది గురువారము.
ఆనంద నామ సంవత్సర ఆశ్వియుజ పంచమి గి.

No. 159
సంచిక ౧౫౯

ఆనందా ఫౌంటేన్ వేనా.

౧౪ వన్నె బంగారు నిబ్బు చేర్చబడియున్నది. పెద్దకొళాయి యున్నందువలన ఇంకి చాలాపట్టును. విద్యార్థులు వేలకొలది కొనుచున్నారు. వలయువారలు కాలయాపనమును చేయకకొందురు గాక. ఇయ్యది వెడల్పు నిబ్బుతోగాని సన్ననిబ్బుతోగాని విక్రయింపనగును. వెల. రు. 1-12-0. క్రిందవ్రాసియుండు విలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

శృంగార నైషధము.

'నైషధం విద్యవృద్ధి' అని ప్రసిద్ధిచెందిన శ్రీహర్షుని నైషధమునకు తెనుగు. ఇది శ్రీనాథుని కృతి. అతి ప్రాథమిక విషయము, జగద్విజయము: ఈ పద్యములలో ఒక్కొక్కటికిని టీకాతాత్పర్యములు, ఉదాహరణము, వ్యాకరణము, అలంకారము, నిఘంటు ఎచ్చలెచ్చట ఏదేదికావలయునో సర్వమును చెప్పబడియున్నది. అతి సుందరమైన పటములుకూడ చేర్చబడి మేలైన కాగితములు, చిన్ననైషధము కలిగి మంచికాగితమై యుండు చేయబడి యున్నది. తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకము వెల. రు. 3-8-0.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ ఆన్ కంపెనీ

ఆనందా ముద్రాలయము. బ్రాడ్వే, మదరాస్.

THE MASTERPIECE OF
GEORGE W. M. REYNOLDS.
Printed in gold types on Superior
engraved paper.

The repeated wishes of many a lover of best modern fiction, both Indians and Europeans from several parts of India, Burma and Ceylon, have induced us to undertake presenting in neat attractive volumes, printed on superior glazed paper in bold and beautiful type the following famous Novels of The Immortal Reynolds.
The Soldier's Wife.
In two volumes, now ready with illustrations
Price For two Vols. Rs 1-4-0 Postage As. 3. Extra.

The Faust. a Romance in two volumes. Each volume. As 12. Postage As. 2.
The first volume of Faust is on sale and the second is in print and will be soon to the purchasers of the first.

Superior Watch Co.,
Post Box 167, (A) Madras. E

ప్రాజెక్ట్ సాహిత్యము.

వీరనర్మరాజును మాలినియును. ఒకసెంచిత్రమైన కథ—చదువుటచే మానసాల్లాసము కలుగ జేయుటయే గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అందుచెల్పి యున్నాము. కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును.
జాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయును.
వైద్యకాశ్రీ షికింకర్ గోవిందజి.
ఆశ్రయ సిగ్రహ బేషభాగము.
22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ది న పత్రిక.
(ప్రతిదినము 10 పుటల విషయ ముండును.
చందా సం॥ నకు రూ. 12-0-0 | 3 మాసములకు రూ. 3-4-0
6 మాసములకు ,, 6-4-0 | 1 మాసమునకు నయినా

క్రొవ్వునీ ఇంజనీర్లు తీసికొని
కంపెనీ, మదరాసు మజిలీ
ప్రింటింగు ప్రెస్సులు, సంఖ్యపెంచుము.
రయసు మిల్లులు, నాయుడుగారి
పిండి మిల్లులు, నాటిబద్ధకథనము
నీరుతోడు, యంత్రములు,
మొదలగు వాటిని టిపి ఆఫీసువలన గాని,
గ్యాసువలన గాని, నూనెవలన గాని, లేక విద్యుత్తు
చక్తి (ఎలక్ట్రిసిటీ) వలన గాని, నడపింపవలయు
ననువారు

ఎస్టిమేటులకు, స్కీములకు
మాకు తప్పక ప్రాయవలసినది

మానద్ర ఎలక్ట్రికల్ సామానులు, జనరలు
యింజనీరింగు సామానులు విశేషముగా గలవు.
మేము ఎగల్ బట్టు లూబ్రికేటింగు ఆయిలు
లకు ఏజెంటులము.

చిరునామా:—
నెం 7, ఆర్మీనియన్ వీధి,
మదరాసు.

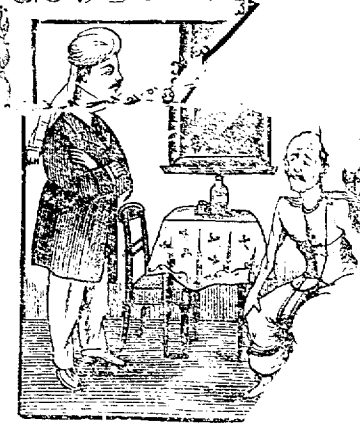
The Crompton Engi.
7, Armenian Street

అమృతం

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము
ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.
సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే
తీలనొప్పుల మాన్పును. నాయువుపోల్ల బావులు
పార్శ్వపునెప్పుల బారదోలును. పోట్లపోగొట్ట
వనములకలచే హిందూదేశమందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
సువాసనగలిగియుండును.
దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుచున్నారు.
కంచభావనీటి మాచికొనిన మోసము గలగదదు

అమృతంజనము దీపో, నెం. 109, ఫోటో బొంబాయి; లేక నెం. 9, జహంగీరువీధి, బార్లిటవున్ మద్రాసు.

జీర్ణ రస
ఆకలిలేకపోవు
మలబద్ధము
25 మా

చిరునామా:—ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకా ర్యాలయము, పోస్టుబాక్సు

కలరాకు నిర్దోషధము

౧౦౦-కే-౯౯-గుణము.

తప్పక యేదశలోనున్ననుగాని కలరాను కుదుర్చును
మూత్రమును ధారాళముగను ఉష్ణముగను స్థిరముగను
వుంచును.

ఇతరదుర్గుణముల రానివ్వదు.

కర్పూరాద్యరిష్టం - బు-౧ 0-12-0. మాత్రమే.
విషాచి సండివిని - మా-౧౨

ప్యాకింగు పోస్టేజి పేరు.

అధికముగా గోరువారు దగ్గరరైలుస్టేషనును జెలుపవలెను.

చైద్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు,

ఎ.వి. యస్. ఏ. యం. బి.

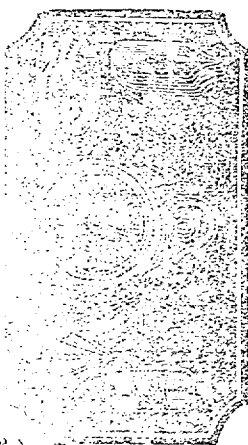
ఆయుర్వేదాశ్రమం,

జి. టి. మదరాస్.

తెలిగ్రాఫ్ అక్షసు
పండిట్, మదరాస్.

సాకెట్ లివర్ వాచ్.

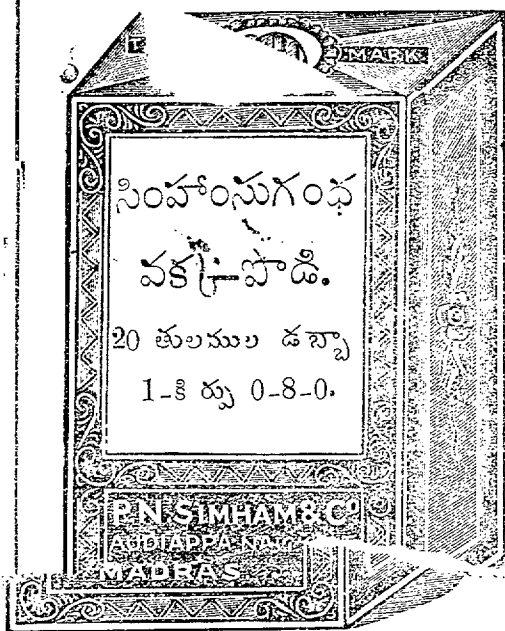
దీనిక్రయము 6 1/2 రూపాయలతోటి రూ. 2.14-0 లు మాత్రమే!
5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ యివ్వబడును.

ఈ వాచ్ బలమైన లివర్
పరిశోధక శాస్త్రమైన యంత్ర
సామానులతో తయారై యిప్పు
డే మాత్రముగానున్నది. ఇది
కొంచెమైనను వ్యత్యాసములేకుం
డా సరియైన కాలక్రమము చూ
పించు వాచ్ యిదియే. మిగుల
సుందరమైనది. దీని 6 బహుళ
తులనీయము:— (1) నాణ్యమైన
చేతికడ, (2) పరిమళమైన అత్త
రు సీసా, (3) స్వార్సకారమైన
ఉంగరము, (4) గడియారపు గో
లును, (5) వివిధమైన సీలునియు

పొందు
కట్టుకొనుటకు ఉప
యోగముగ ఇక్క
లో వెండితో చేయ
బడినది.

సాకెట్ వెండి తేడిగిడియ
వెండిగిడియము.
విక్రయియోవాచ్ కంపెనీ, సౌక

పి. ఎఫ్. సింహం. అంకు కో.,

అనిశువు వాడకమునకు

వినోద సారసవరిల్లా

బుట్టు సెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరొ
వుపోట్లు, రసపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన
శుభమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును
దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.
ఈడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండుసీసాలు
పడును.
సీసా వెల రూ. 1.4-0.

౧౪౪. ఫనస్ వాడి. నం. ౨. బొంబాయి

T. No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

లక్ష్మి.

బల వర్ధ బౌష ధము.

మెదడులో పటుత్వము లేకుండుట, స్త్రీలు కెట్టిగా
యేడ్చుట, మలబద్ధము, నిస్సారత, పీర్వ్యము, పేన్నెముకలో
నొప్పి, పాలిపోవుట, నపుంసకత్వము మొదలగు వానిని కుదిర్చి
శరీరమునకు బలమిచ్చును. ఇది దేహములో కండలను పెంచును.
నెత్తురుకు, మెదడుకు, రక్తనాళములకు విశేషము బలమొసం
గును. మాడుబుడ్లు వాడవలసినది. మిశ్రోగము నయమగును.
మీరు క్రొత్తమనుష్యుల యింటి కనపడును.

లక్ష్మి మియంటియందు ప్రతినిమిదొకసారి బలమును
సామగ్గ్యమును, తేజస్సును ప్రసాదించును. మంచి ఆరోగ్యము
మంచి దేహపటుత్వము యొందటవలన గల జీవితేచ్ఛ నిడి
యొసంగును. బుడ్డి 1కి విలువ 2-4-0. మాడుబుడ్డ విలువ 6-4-0
లక్ష్మి టూనిక్ మాత్రము, 32 మాత్రముగల బుడ్డి 1-కి 2-0-0.
సోలు ఏజెంటులు: హెబారు డ్రగ్ స్టోర్సు
నెం 106, మింట్ స్ట్రీటు, మదరాసు.

చక్కని సువాసనగల నెంట్లును ప్రేమించువారు

ఆటోదిట్ బహర్ (రిజిస్టరు)

అనుప్రాగ్ధియుల కుద్దేశింపబడిన అత్తరపయోగింపవలయును.
మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాడవ
యొందునది, కొన్ని వీర్వరచబడిన పుష్పములనుండి మాత్రమే
తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మద్యసారము చేర్చబడ
లేదు. నీచేతిరుమాలు మీదగాని, కోటుమీదగాని కొన్ని
బొట్లను వేసికొనినయెడల సువాసనలో గూడినపుష్పతోట
లోనే గూర్చునట్లుండును. ఈ అద్భుతమైన జ్యోతిరకముల
పుష్పములనుండి తీయబడిన అత్తర యొక్క సువాసనభరిం
చుటకయి ఆటోదిట్ బహర్ యివ్వవలసి మీదగ్గరినున్న
సాపుకీపరు నడుగవలయును వారితోపున లేజని మాకుప్రా
యము. చిన్నబుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0,
శ్రీ బెన్ను అత్తరుగల కెద్దసయిజు బుడ్డి 2-0-0 ఈ అత్తరులో
మరగ బట్టబడి ఘుమఘుమ అడుచుండు కార్డులు డబ్బు 1-కి
0-10-0. వి. పి. ఖర్చుకొనువారే భరించవలయును.

సోలు ఏజెంటులు—అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్
కెమికల్ కంపెనీ, 155 జూమా మసీదు. బొంబాయి.
మదరాసు ఏజెంటు:— మెహత పురుషోత్తం మగార్తీ
నెం 29, వై నాబజారు రోడ్డు, ప్రవరు బజారుసమీపం మదరాసు.

సర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమండు, లస్సులకు లెల్లి.
ఇది సంజీవనంబి ఒక కనమూలిక. ఇదియే మన భూద్వి
కుల అతిరహస్యపు బౌషధము. దీనిసభావము కనుగొన
వలయునన్న రాత్రి పరుండోపు సమయమున పుచ్చు
కొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనపడును. నపుంస
కత్వము పోగొట్టుటకు యంతమించినది లేదు. జన్మోద్రిక్త
దుర్బిణియోగముచేతను మూత్రద్వారంబులకు సంభించెడి
అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజవంటిది. రక్తమును
కుభ్రపరచి నరములకు పటుత్వమున్న దేహమునకు బలమును
కాంతియు నిచ్చును. 20 నిధములగు మేహములను మొదలంట
నాశము చేయుటలో సంజీవనంబిది “సర్వజీవన్” ఇది
స్త్రీలు, పురుషులు, బాలరు వృద్ధులు అందరును సువయో
గించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి
మిగుల బలమును పుష్టియుకలుగును.

వెల రూ. 2-0-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము
ప్రాధనర్ జి. యస్. గాయుడు,
(13-5-14) కర్ణాటక, తిరువల్లిక్కే. మదరాసు.

గ్లోబ్ కంపెనీవారి బొటపువేలి ముద్రపెట్టెలు.
చాలా ప్రసిద్ధి గాంచినవి. వందల
వందలు విక్రయము. వెల పెట్టె 1-కి
రూ 1-4-0 పోస్టపుష్ట పేరు ప్రామిసి
నోట్లు మొదలగువాటిమీద నిశానిదార్ల
చే వ్రేలిముద్ర వేయట సర్వత్ర ఆవలం
బించుచున్నది. వర్తకులు, డబ్బు
యినాందార్లు మున్నగు వారికి మిగుల
ఉపయోగము.

గ్లోబ్ కంపెనీ, గుంటూరు.

పండ్ల పొడి.

డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0, 12-కి రూ. 1-2-0.
పంటినెప్పలకు దివ్యబౌషధము. సువాసనగలిగి
ఉండును. సర్వసామాన్యముగవాడుటకు దగిఉన్నది
అమృతాంజనముడిపో పోర్టు బొంబాయి.

ఇంతేకాదు బావగార్లు కొందరు అధికారము
కొందరు మానుకోవాలె చదువు అక్కరలే అధికారము కా
కల్తెర్లయ్య ఈకోజులలో మహమ్మదీయ అవోగమపట్టుటకు
గొం భావ్యంగాను సమర్థులు భరింతురు పోగా, మనురాంకం
నేర్చునుగారావాలె అకోసునంచి పోదెను. తత్తెదీని మరల
అప్రయోజకులను, నిరక్షరకుత్సు సామి మొదలి యను ముఖ్యరా
అబ్బాయిలారా, మీకు జీతకన్యానికేవేలముతో మదరాసుకు
న్నామని చెప్పాలె. కంప్రేవేమముతో కడుమెలకువతోడ
మయినా దారిలోకి వస్తూగారువాడు కందస్సామి దేవాలయము
జరికేదెట్లా? అది తనది. త్వలోనే మేజిస్ట్రేటుగారి నిచా

విరోధాయుద్ధము.

(౧)

లండనునగరము.

[హాస్తి, దక్షిణ-వెస్టుగారు]

ఇప్పుడు యుద్ధమునుగూర్చియే గాని వారియొకవిషయమునుగూర్చి వ్రాయటం కష్టములేదు. మరియుక విషయములేదు. మరియుక ఆలోచనలేదు. మరియుక సంభాషణ లేదు. మరియుక నెక్కడచూచినను (యూనిఫర్ములు) వైనికాన్గ వస్త్రధారణలే యుద్ధక్షణములనున్నారు. వారు వీధులవెంబడి వారులు దీక్షావ్రతులనున్నారు. వారు బయట పండుకొనుచున్నారు. జనోపయోగములగు మందిరముల నాక్రమించుకొనుచున్నారు. మాచవులలో వారి ఫిరంగులను నిలుపుచున్నారు. పట్టణములలోను పల్లెలలోను (రిజిస్ట్రేషన్) నిలువనైతే తచటికిపోయినో తెలియక వారిభార్యలెల్లానుచున్నారు. లండను వీధులలో చిన్నపిల్లవాండ్రు నిలు గుంపులుగూడి తిరుగుచున్నారు. వాస్తవాలక కాగితములను వారు టోపీలనుగా ధరించియున్నారు. దేవదారు కర్రతో చేయబడిన కత్తులను చేతుల దాల్చియున్నారు. సీనారేతు దబ్బాలను రణభేరులగా మ్రోగించుచున్నారు. రెండుకర్రల కొక గోనెనుడ్డవకట్టి కత్తులనుచేసియున్నారు. పసిపిల్లలకు నోసటను ఎర్రంగుతో కొనుచున్నవేసి మెడకొక పాతగుడ్డమట్టి ఆకట్టుకొనె పరుండ బెట్టివారిని కొంతమంది పిల్లలు వెనుక మోసికొనివచ్చుచుందురు. ఈపసిపిల్లలే గాయములు తగిలినవీరులు. బాల్యక్షేత్రము గూడ రణవ్యాపారములలో నిండియున్నది.

ఇంకొక నైవ్యముగీరకు 100,000 మంది నైవికులను మరల సమకూర్చుచుండుటచే నానైవ్యములో చేరుటకు ఆకు గతతో పిల్లలను యువకులను బ్రాథమిక చౌకునకు ప్రక్కనున్న నైయింటుమార్చినుగూడి యావరణముం దంతయును నిండి యున్నారు. ఇటులచేసినవారిలో సగముమందిని బ్రిటిష్వేయుట నిశ్చయముగాని చేరదలచినవారింకను వేలకొలదిగానున్నారు. నైవ్యోన్యోగముగాను, నైవ్యిక వైద్యులుగాను, ప్రయాణ సౌకర్యములను గూర్చువారుగాను, వార్తాపాఠశాలగాను, వైద్యునిగానైనను నైవ్యములో చేరచేయుటకు భావనమును సమర్థించినవారెందరో యుద్ధకార్యస్థాన సమీపమున నిండియున్నారు. వీరులు తమప్రాణములను సమర్పించుచుండ ధనికులు తమ విద్యుచ్ఛక్తులను (మోటారులు) సమర్పించుచున్నారు. శ్రీ న్యాయశాస్త్రవాదిలను గొప్పగొప్ప సంఘములవారందరను చేరి యుద్ధములో శ్రీలుగూడ పనిచేయు గలరని చూపించుటకుగిన ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. చేరింగుత్రాసు సమీపముననున్న చిన్న నాటకశాలను శ్రీలనైవ్యమునకు ప్రధానస్థానముగా వాడెనుచున్నారు. మూడుగోడలలో 6 వేలమంది శ్రీలనైవ్యములో చేరిరి. సహాయము సమకూర్చుట పనిచూపించుట, మోటారుపైకిలు బండ్లను గుడ్డుపుబండ్లను తోలుట యుద్ధసంగమున పనిచేయుట మొదలగు నేపనియైననుచేయుటకు శ్రీలునిష్ఠులుగా నున్నారు. తమకు తుపాకులనుసంగవలెనియును, వారిని కాల్పు పద్ధతి నేర్పవలె ననియును, వారిలో చాలమందికొరికి. వీరుల మొగములకు కడుగుట, కట్టుగుడ్డలచింపుట మొదలగుపనులు శ్రీలుచేయు దినములుగతించినవి. "నీవు సపర్యకులవు న్యాయవాదినివని" పలికినచో నేకాంతయు నిపుడు తృప్తికొందుటలేదు.

అట్లు—మానము

ఇకవరకును నైవ్యముసమకూర్చు పనులు అద్భుతముగా నెరవేరివి. అంతమాటిగా ఏర్పాటులన్నియును జరుగునని ఎవ్వరును తలంపలేదు. భోక్తులనుగూర్చి గాన నెట్టి తత్తరపాటును కట్టాలమును గూడలేదు. ఏర్పాటులంత బాగుగా చేయకాక దేశీయన కవలంబించబడినగోపన క్షామనీయును. నైవికులేగాక పత్రికలు మైళ్ళి సామీగిగా మానమున పనించినవి. పత్రికామున నిలువలేకటి యాత్మనిగ్రహ సమర్థులగుదు వెనుకకు మరల్చుచిత్రముగా నాంగ్లేయులు తమనైవ్యముము సంగ్రామ ప్రశ్న ప్రవేశకెట్టినపుడు గూడ యెల్లొపత్రికాధికరింపబడినను మరలవారి రహస్యములను వెలిబుచ్చలేదు. ఇది జర్మనునైవ్యములు మై 15 సంవత్సరములనుండి యీ ఎల్లోములచే నెనుకకు మరల్చుకొనిన పనివలన పత్రికాగౌరవము వరకును ప్రాన్సు సరిహద్దునైగినది. ఏయిని నడిప్రాంతమున పది దినము. ధమ్ము జరుగుచున్నది. రెండుపక్షముగాక చాలవరకు నశించి పట్టదలతో పోరాడుచున్నారు. ధీమితములేని ప్రజలు నైవ్యనివహించుటను సత్యంత ధైర్యక్షే

ను జేయుచున్నవి. కాని ఏపక్షము

గుంపులుగూడి తిరుగుచుండుటచేతను కొంత సందడిగానున్నది. లేకున్న పట్టణము నిష్టివర్గితో నుండవలసినది. అనేక వర్గస్థానములలో గుమస్తాలను కమిషనుదారులను మరియుతరఫనులను చేయువారిని వేలకొలదిగా పనులలోనుండి తొలగించిరి. వీరిలో లెక్కల పనులను చూచువారును, ముద్రాక్షరలిప్తి నైపునైటింగు) వ్రాయువారును శ్రీలకు మిక్కిలి అసహాయకీతి తటస్థింపనై యున్నది. వారుమరల కొలుకొనలేరుగాన వారి స్థితి యే మిక్కిలి సంతాపకరము. వారికప్రతిమికానున్నదో చెప్పసాధ్యముకాదు. రసికులలేక వ్యభిచారిణులు గూడ మూలబడియున్నారు. భోగపరాయణతకు సంపూర్ణాస్వప్తివాచనము జరిగినది. కళలు నశించుచున్నవి. చాండన్వీటు కిశేంట్టుస్వీటు లనువీధులలో చిత్రముగు వస్తువులను వింత వస్తువులను విక్రయించు దుకాణములుగూడ మూయబడుటకు సిద్ధముగానున్నవి. చిత్రలేఖనము వృత్తాశ్రమగానున్నది. గృహముల నిర్మించువారికి పనులులేవు. గోరీలరాళ్లనుమాత్రమిక గిరాకి గలుగవచ్చును. యుద్ధవిషయములుగల గ్రంథములనే గాని మరి ఏగ్రంథములను ఎట్టి కవలలనుగూడ నెవ్వరును చదువుటలేదు. యుద్ధమునుగూర్చి వ్రాయగలిగిన వానికేగాని తక్కిన గ్రంథకర్తలకు కూటికి కలుపుగానున్నది. పుస్తకములను విక్రయించువ్యాపార మారిపోయినది. గ్రంథములకు బుతుసౌకర్యము పోయినది. వాద్యము విషయకములగు ప్రకటనలు కనబడుటలేదు. నైవ్యిక సామగ్రిలను వైద్యసామగ్రిలను గూర్చిన ప్రకటనలేగాని మరి ఏప్రకటనలునుగూడ కనబడుటలేదు. ముందెన్నివంతులు లాభము పంపకము చేయగలరో వర్తకసంఘము వారెవరును వ్రాయుటలేదు. వాస్తవాలకలలో సగము కాగితములు తగ్గినవి. ప్రకటనలు లేకపోవుటయును, కాగితములు కలుపుగానుండుటయు సంపదలకు కారణములు.

కలుగదగిన కొన్ని సమస్యాయములు

లాభములు పంచియున్నట్లు మానినారు. నగదు తక్కువగానున్నది. సొమ్ము వెట్టుబడిదారుల ఏర్పాటులంతయు సంబంధములేమండ నున్నది. అంచనాజేరము లడుగంటినవి. చిత్రవిద్యలగౌరవము చెల్లినది. విద్యుద్వాసనగమునై విముఖత వహించుచున్నారు. మార్పులపై మార్పులు జరుగుచున్నవి. నిశ్చలధ్యానమున కవకాశములేమండ నున్నది. సంఘసంబంధములను మతసంబంధములను సగు నియుములు నశించుచున్నవి. ఈరితిగా న్యాయము నశించుచున్న యీసమయమునగూడ కొంత లాభముకలుగునట్లగుపడుచున్నది. జాతీయసత్తి గంభీరముగా నున్నది. నీచువుగార్వల యాధిక్య మగుపడుటలేదు. భోగపరాయణతపాల్కువోయినది. భోగపరాయణ సంపూర్ణముల పత్రికలలోను వ్రాయబడు నీతియారములకు కథలను నిరసించుచున్నారు. పోకిరిబొమ్మలను పోటిగావులను కొనువారు లేరు. కృత్రిమార వృత్తాంతములను సంభాషణము వినబడుటలేదు. శృంగారక్షణములు గమనించువారు లేరు. సభలలో కలసికొని నవ్వుచో హాస ఓహాస యనుకొనుటయును, విందు లాగించుటయును మాత్రమే స్నేహలక్షణములు కాలనియున్నవి. స్నేహలక్షణములు వీరికన్న మెచ్చగు మరొకవిగూడ కలననియు తలప బడుచున్నది. తామెట్టిసహాయమును చేయబాలని స్థితిలోనుండుటకు భోగపరాయణులుగూడ సిద్ధపడుచున్నారు. అలవాటు లేమిచేతా మధికము చేయబాలకున్నను చేయగలిగినంత స్వల్పమైననైచేయుటకువారుగూడ సిద్ధపడుచున్నారు. కక్షలును స్పర్ధలును కడపట్టినట్లులే యున్నవి. అలప్తరువాలంటిరులును నేషనలిస్టు వాలంటిరులును పరస్పరసహాయులై నిలువబడియున్నారు. రాజకర్తాకార్యముల నొనరించి శిక్షితులైన శ్రీస్వతంత్రతా వాసిలునుగూడ మెకన్నాగాను సంపూర్ణగ తుమించి విడుదలచేయించినారు.

భావికాలపు ఆశలు

ఇప్పటికిది యంతయును లాభమే. కడది గొప్పలాభ ప్రదమే కావచ్చును. ప్రపంచమందన్ని జాతులలోను గూడ పరస్పర ద్వేషము తగ్గుచున్నట్లగుపడుచున్నది. జర్మనులయందు మాకు ద్వేషములేదు. పరాసులయందు జర్మనులకు ద్వేషముగలదు. ఉన్నతస్థానముల యందున్న రహస్య రాజ్యాంగ తత్వవేత్తలును నామ మాత్రమునకు పరిపాలకులుగానున్న వారి నాశ్రయించుకొనియున్న నైవ్యిక సంబంధములు యుద్ధమునకు కారకులుగా నున్నారు. అట్టి రహస్య రాజ్యాంగతత్వమును, నైవ్యిక సంఘములును గూడ యుద్ధముతో పాటు ముగియునని తలంచుచున్నాము. చక్రవర్తులు మున్నగు పరిపాలకవ్యవస్థలు లేకుండుటయో లేక వారి యధికారబలము తగ్గింపుడుటయో జరుగుననుకొనుచున్నాము. తమచుగా యుద్ధ పర్యవసానమున ప్రజా ప్రభుత్వముల మతికొనుచుట యనుపూర్వకముగా

నున్నది. కాన నిప్పుడుగూడ యుద్ధాపసానమున నటులే జరుగవలెను. రహస్యవారప్రశ్న ఖిన్నండు పోలండుదేశములను స్వేచ్ఛాపరిపాలన మొనంగదమని వాదనములను చేసిరి. రహస్య దొరతనమువారితో మనకు సంబంధము లేట్లనియును సంతాపకరమే యైనను, వారు తమ వాదనములను నెరవేర్చునట్లు చేయుట యొక మనవిధి. ఒకతతా బ్రమునుండి విరోధాదేశీయ నాగరకతను విప్లవ మొనరించుచున్న జ్యోతుదేశ నైవ్యోజ్యంభణము సంపూర్ణ నశింపచేయుటయేగాక మరల నెన్నిటికిని తలయెత్తకుండ చేయుట మనవిధి. మరల నెట్టిసంకటములును కలుగకుండ నెట్టి పూర్వవైరములును తలచూపకుండ చేయవలెను. వేరు వేరు జాతుల ననుసరించి దేశములను వేరువేరుగా భాగించిన నట్టివాధా తన్నటికిని కలుగకుండును. మనసంఘమందుగూడ అన్నితరగతుల పౌరులకును శ్రీలకును పురుషులకును గూడ పౌరత్వ సర్వస్వాంత్యములుండు నట్లేగవలెను. కేవలము సోమగులై తమయొడ్ల బాడుగలను తమకువచ్చు లాభములను తమకు తెచ్చియున్నట్లుగూడ నితరులను భవియోగించు వారు ప్రజలు కష్టపడి చెప్పుటయూడ్చి చేసినపనులవలన కలుగు లాభముల నాప్రజల ననుభవింప నీయుక దోచుకొను పద్ధతి నశించవలెను. తిన తిండియు కట్టబట్టయు నిలువనీడయు లేని మహావిపత్తును బహిజన మరణమును యీసంగ్రామము వలన కలిగి ముమ్మముంచి చేయుచున్నను ముందట్టి లాభములు కలుగునను నాతోడనే యీ బాధలకన్నిటిని మేము సహించ గలుగుచున్నాము. మాకుగల యాశ యిదియొక్కటియే.

మనసామ్రాజ్య సేవ.

ఆవరణిలు శ్రీవాసశాస్త్రిగారి యంపన్యాసము.

కడదిన శుక్రవారము సాంబకొటూర్పు రాయల్ టియేటరులోజరిగిన జార్జిటవులలోని స్టూడెంట్సు క్లబ్బుయొక్క సాంవత్సరికోత్సవ సంవత్సరమున మాననీయులగు వి. ఎస్. కెని వాసశాస్త్రిగారి టిట్టుచెప్పిరి:—
పరస్పర భేదములను గూర్చి మాజ్యములోని ప్రజలు సామ్రాజ్యసామ్రాజ్యములను విడిచి తమ్ము సరిగ పాలన లాదరించలేదని ప్రజలు, తగినంత శృతిజ్ఞతజ్ఞాపలేదని పొలకును. నడిచిరి. అట్టి పరస్పర భేదములన్నియు నీసంగ్రామ మారంభముకాకనే తుదమట్టినవి. ఒండొరులతో నధికముగా నై కృమత్వము కలిగి వారుండకున్న, నిరుతేగలవాళ్లు గలపి యుండుటకే చిహ్నముగలనని వారిప్పుడు కనిపెట్టిరి. హృదయ పూర్వకముగ భరితఖండవాసులందరు సతీతముగా మావగలిగిన రాజభక్తిని ప్రశంసించుటతో నింగ్రామంలోని ప్రభుత్వ పాక్షికులుక (కన్వల్టెడ్పులు) ప్రజాపాక్షికులు (లిబరల్సు) గూడ నొకరినిమించి యొకరుపర్యసించుచున్నారు. వేతమందలి రాజనీతికోవిదులలో నగగణ్యులగు రాజప్రతినిధిగారు నైవ్యకృమములలో 10 లక్షలను ఇండియావారు ధరించెదరిన నడిచినవర్తమానమును వారాలకించిరి. ఇండియాలో జరిగిన ప్రతిసభలోను గూడ రాజభక్తినిగూర్చిన తీర్మానము లెప్పు మరయేతీర్మానములును జరుగలేదని వాచి తెలియును. అంతయు ముగిసినది. వారి రాజభక్తి సంపూర్ణముగ దృఢపడియున్నది. పాలితపాలకులకు గలసంబంధము నిరసించవలెనని గాని, నశించవలెనని గాని కోరిన వారెవరునులేరు. వారినివరకే కొంతనైవ్యమును పంపియున్నారు. రాజప్రతినిధిగారింకను కొంతయరసముండునేమో యని సూచించిరి. వారందలకుగూడ సిద్ధపడియున్నారు. అసలక మయినచో ప్రశ్నననించి బ్రాహ్మణ సమస్య మేముచెల్లించుటకు గాను (అసఫీషియట్ మెంబర్సు) లొక్కటివల నుడివియుండిరి. వివి త్రమునకుగాని, సంతోషమునకుగాని, క్రొత్తపన్నులను విధింపుడని యెవ్వరును కోరరుగాని యుద్ధసమయమందు సామ్రాజ్యమున సవకాశమున్నంతవరకును భరింపవలెను. ఇండియా కధికముగ పన్నునిధింపబడవలసిన అవసరము కలుగకుండుగాక. అట్టి పరస్పర తటస్థింపినచో వారు సంతోషపూర్వకముగా దానిని భరించెదరు.

వారినివరకే తమ అమ్మును ప్రాణములు...

యున్నారు. వారంతకన్న నేమి చేయగలరు? యుద్ధవిషయమున నాంగ్లేయుల కెట్టి సంపూర్ణవిశ్వాసముగలదో భారతీయులు గూడ విశిష్టమునుగూర్చి అట్టి సంపూర్ణవిశ్వాసమునే కలిగి యుండవలెను. స్వస్వమత్వము స్వతంత్రత సర్వసాధరత్వము సర్వజనులకు సమబగు న్యాయము ఆస్తితీయనవిషయ లిప్పుడుయూరోపుదేశమునందన్ని సంఘభర్తృములలో మఖ శయములై యున్నవిగాన నాయాశయములనే భారతీయుల

గూడకలిగియుండుట యవశ్యకము. (బిజిషువారి లాభనష్టములే తమ లాభనష్టములను గాఢవిశ్వాసముగలిగి ఈ పాశ్చాత్య విషయములను చూచి గ్రహించుట భాగతీయుల కత్యవసరము. ఇట్టి గూఢములను గలిగి భారతీయులు మెలంగినచో యుద్ధానానమున భారతీయులు తామిదివరకానించిన ఫలితములను బహుశః నష్టమునకు నాకు గలదు. మనదేశీయులకిది సహజముగనుగ నొనర్చుటకును మనస్థిర నభివృద్ధిలోనికి తెచ్చుటకును మనమింకను చేయవలసిన పనులు విశేషముగ నున్నవి.

రూటరు ఎవరు?

రూటరు తంలివార్తల విషయముగాని, రూటరు యొక్క తంలివారరు తంలివారు. రూటరుకంపెనీ ఆనందనామ సం॥ వార్తాకార్యసాను కలదు. వారు ప్రపంచమంతటను జరుగుచున్న విశేషములను సంపాదించి విశేష విషయములను సంకుచితముగ నాంగవార్తా పత్రికలకన్నిటికిని పంపుచుందురు. రూటరుపేరు జర్మనుదేశపు పేరైనను, రూటరుకంపెనీలోని వారందరును ఆంగ్లేయులు. వారు ఆంగ్లేదేశమునకు తప్ప యితర దేశములకు స్వయముగా నెట్టి సమాచారమును పంపుటలేదు. ప్రపంచములోనున్న రాజధాని నగరములన్నిటిలోను మరియభ్యుదయగు ప్రతినగరమునను, గూడ రూటరుకంపెనీ ప్రతినధులున్నారు. తంలివార్తలు మొదటపుట్టిన క్రొత్తలో జ్యోతిషము రూటరు నశదు యావిషయమును వార్తాపత్రికలకు దీని యుపయోగమును కనిపెట్టెను. అతడు ప్రత్యాదేశీయుడగు జ్యోతిషమునకు యువకుడు. 1849 లో ఎయిలహిల్లులో నతడొక కార్యసాను మేర్పరచెను. ఆకార్యాలయము వారు వర్తకసంబంధమైజియ్య, ధనవిషయమునగునట్టియు వార్తలను సంగ్రహించి పంపనారంభించిరి. ఆనాడు తంలివార్తాసాను లన్నిచోట్లనులేవు కాక రూటరు కొన్నిచోట్లకు పొగబండ్లమీద ననుచరులనుపంపుచు, మరికొన్నిచోట్లకు పావురములను పంపి సమాచారములు తెప్పించుచుండెను. 1851వ సంవత్సరమున తన కార్యసానును రూటరులందఱునకు మార్చెను. క్రమముగ నదియే ప్రతి భూమండల మందటను వ్యాపించి యున్నది. లండనునకువచ్చిన తంలివార్తగూడ కొంతకాలము వరకునుగూడ వర్తకవార్తలను మాత్రమే రూటరు పంపుచుండెను. గ్రీకుదేశపు వర్తకలావార్తలను తెప్పించుకొను వారిలో ప్రధానలయయింది. దాన్యజానదలనండి తీసికొని పోవుచున్న గోధుమలనుగూర్చి గ్రీకుదేశపు వర్తకము సమాచారములను గోరుచుండిరి.

తరువాత విశేష సమాచారముల నన్నిటిని పోగుచేసి ఆంగ్లేకు వార్తాపత్రికలకు పంపు విషయమును రూటరు లాలోచించెను. ఆనాడు వార్తాపత్రికల కన్నిటికిని విశేషవార్తలను వ్రాయు ప్రతినధులు వేరువేరుగానుండిరి. పత్రికలకు వారి వ్రాతలేతప్ప వేరు ఆధారములేకుండెను. 1858 వ. సంవత్సరమున రూటరు తన వార్తలను స్వీకరింపవలెనని మార్పింగు అడ్వర్టైజరు పత్రికకు ప్రోత్సాహము కలిగించెను. అప్పటికి విశేషవార్తలకొరకా పత్రిక నెలకు 40 పానులు మాత్రమే యిచ్చుచుండెను. రూటరు తనకు 80 పాను లిచ్చిననే అంత కన్న వాచ్చుగా సమాచారములను పంపుచుండవలెనని చెప్పెను. ఆ పత్రికతో పాటు మరి ఆరు పత్రికలుగూడ అందులకంగీకరించెను. అది మొదలుకొని యిప్పటి రూటరు ప్రాతినధుసంఘము ఏర్పడినది. మొదటి సంవత్సరముననే రూటరు పేరు బాగుగా వెల్లడియగుట కొక చక్కని సందర్భము తట్టినదని మూడవ నెలలోని పోలియన్లు కవరి సుయలీరిసులో నుండగా 9.2.1857వ తేదీన ఆంగ్లే మరాయవారి క్రకరని సందర్శించెను. వారి సంభాషణలో మీ దొరతనము వారికిని నాకును కొన్నివ్యవహారములలో నభిప్రాయ భేదములు కలిగియున్నవి. కాని మీ ప్రభుత్వం పట్లమాత్రము నాస్వాభిప్రాయమున మార్పు మియున్నదిదని మరాయవారో విన్నవించుట. అని నెపోలియన్ల క్రకర వార్తాసాను ఒంటిగంటకు చెప్పెను. ఇందు గంట పై వెలువడిన మైముపత్రిక మూడవ దిన సంచికలో నా విషయము ప్రకటింప బడినది. ఆవిషయమును చూచి ముండి మూకము బాజారున కిలకరపడ సాగిరి. రూటరు పేరు దానితో బాగుగా వెల్లడియైనది. ఇప్పుడు ప్రపంచమున రూటరు ప్రతినధులనే లావులే. తంలి వార్తలన్నియును రూటరు ప్రతినధులే పంపుటలేదు. ఇంగ్లాండు దేశమున ప్రేమ ప్రదేశీయులన్నిట్లులే యితర దేశములలోగూడ వేరువేరు బా

తీయప్రతిష్ఠాపనములు గలవు. "ప్రాన్సులో హోలీసువీడెన్స్" జర్నలిలో "ఉల్ఫ్" ఇటలీలో, నైఫస్, మొదలగు ఏజెన్సీలున్నవి. జపానులో గూడ నొకసంఘము నేర్పరప జూచుచున్నారు. రూటరు ప్రతినధులనే చిన్న చిన్న ప్రదేశములలోని వార్తల నీదేశీయ సంఘములవారు రూటరునకు వ్రాయుచుందురు. రూటరు బదులుగా నాసంఘములకు కొన్ని వార్తలను పంపుచుండును.

వార్తలను పంపుటయేగాక యితర పనులనుగూడ నీ రూటరు సంఘమువారు చేయుచుందురు. తంలివార్తల నంపుకొను ప్రజల తంలివార్తలను దినమునకు వేరువేరున వారు పంపుచుందురు. ప్రజలు తాము స్వయముగా పంపుకొనుట కంటె రూటరు వార్తల పంపినచో చక్కగానుండును. ఒక ప్రదేశమునుండి మరొకచోటికి సాము పంపుటకుగూడ నీ సంఘమువారు సౌకర్యములను కలిగించియున్నారు. ప్రతినంక త్వరమును కొట్టకొని సామువారిచేతులమీదుగా, దేశదేశములకును పోవుచుండును. వారికొక బ్యూరోగూడ ఉన్నది. ఈసంఘమును సాపించిన వారికింద రూటరు 1899 వ. సంవత్సరమున మృతిచెందెను. ఇప్పుడాతని కుమారుడు దీని కధ్యక్షుడుగా నున్నాడు. వారిప్పటికిని వార్తల సలిగింపుముగ ప్రకటించి ప్రపంచమున కబ్బురమును కలిగించుచున్నారు. ఈయధ్యక్షుడు దొరతనమువారు ప్రకటించిన 20 నిమిషములకే రూటరు ప్రపంచమున కంతటికిని తెలియజేసెను. ఆర్విడ్యూవర్ డెర్వి నొడుమాత్య జరిగిన ఒక గంటలోపలను ఎంగ్లెసు ఆఫ్ఘానిస్తాన్ దు స్తీమరు మునిగిన చెండు గంటలలోను వీరు తెలియవరప గలిగినది. ఆత్యుత్సాహము.

కొర్టు వ్యవహారములు

నీకపారుదలను గురించిన వివాదము

[న్యాయమూర్తులు ఎయిలింగు, హానే గార్డు].
తిరునెల్వేలిజిల్లాలో నొక గ్రామమున వసించువారు వానై వుళైంకాళువలో చెండకగులయెత్తుగల కట్టవేసి, నీటిని తమభూములకు పోయియుకొనటకు తమకుగల స్వాతంత్ర్యమును నిరవరచుటకును, అట్టికట్టను ఆరేయగట్టకుండుటల దొరతనమువారికిని, ఆకాలముదిగముండు మఠముగాను వివాదులకును ఉత్తరువుచేయుటకును కొరచు తిరునెల్వేలి సబ్కోర్టులో దావాతేగా, 1874 వ సం॥ మున నెటియంటు ఆఫీసు గారు గావించిన యేర్పాటు నాధారముచేసికొని సబ్జడ్జిగారు వాదల కనకూలముగ తీర్పుచెప్పిరి. ప్రతివాదిగ్రామస్థులు జిల్లాకోర్టుకు అప్పిలుకెట్టుకొనగా, క్రిందికోర్టుతీర్పు రద్దుచేయబడి, వ్యాజ్యము ఖర్చులతోడ ప్రోసీవేయబడెను. ఈజిల్లా కోర్టుతీర్పుమీద వాదులు హైకోర్టుకు అప్పిలుకెట్టుకొనిరి. కాని, వారా చెండక ఆఫీసును ఖర్చులతోడ ప్రోసీవేసిరి.

ఉరికితును ద్వీపాంతరవాసశిక్షకు మార్చుట.

[న్యాయమూర్తులు ఎయిలింగు, హానే గార్డు].
కొయంబత్తూరుజిల్లాలో నొక గ్రామముందు కరుప్పగొండక అను అపత్నికు డొకడుగలడు. అతడు తన గ్రామమునందలి దేవాలయసిద్ధికి చందా నియ్య నిరాకరించినందున, నాతనికి శిక్షువుల నేక లాగ్రామమునం దేర్పడిరి. ఇటీవల ఆతనికొమార్తె యొకతె చనిపోయినది. ఆ నేరము జరుగుటకు పూర్వము నాలుగు నెలలకా కాలినితోడ వసించియుండిన విత్తంతువగు పొంగియమ్మ కొహళ్యచేర్చి, దావాతేబడి, గొండక శత్రువులయొద్ద నీ నెవుమును తేల్చున the Austrians in G పూర్వకార్యమున కొడిగి టైనన వాదించబడెను. కొయంబత్తూరు సెషన్జడ్జిగారు ఆసెసరుయొక్క అభిప్రాయము సంగీకరించి ముద్దాయి యగు అవిధింతువునకు ఉరిశిక్ష విధించిరి అందుమీద హైకోర్టుకు అప్పిలుకెట్టుకొనగా, జడ్జీలు ఆ యరికితును యావట్టిక ద్వీపాంతరవాసశిక్షకు మార్చిరి.

అబద్ధపుసాక్ష్యము చెప్పినందులకు శిక్ష.

[న్యాయమూర్తులు ఓల్డఫీల్డ్, తయార్లీ గార్డు].
గతనవంబరు నెలలో బల్లారిజిల్లా, మర్రికొలో నొక ఖాసీ జరిగెను. ఆ గ్రామమునవసించు అచ్చస్థు యనునామెయొక్క భర్త అనేరమును చేసినటుల సందేహము గలిగెను. అందుమీద, పత్రికొండ సబ్ మేజిస్ట్రేటు గారు జరిగించిన ప్రామవిచారణలో అచ్చస్థు సాక్ష్యము పలికెను. పిమ్మట నా సబ్ మేజి

స్ట్రేటు గారె కొర్టువిచారించిన వ్యవహారములోను ఆమె సాక్ష్యము పలికెను. ఈరెండు సాక్ష్యములకును పన్నుము భేదమున్నందున, నామెమీద క్రిమినల్ దావాతేబడెను. మొదటి విచారణలో సాక్ష్యము చెప్పెను. తాను స్వచ్ఛాబుద్ధితో చెప్పెను, పోలీసువారికి భయపడి చెప్పిట్లును, రెండవర్యా యము చెప్పినసాక్ష్యమే నిజమునట్లును ముద్దాయి తెలియజేసెనుగాని, డొక డిజిటీమేజిస్ట్రేటు గారు ఆస్తి (మద్దాయి)కి శిక్షవిధించిరి. అప్పిలుకెట్టుకొనగా బల్లారి సెషన్జడ్జిగారు శిక్షను స్థిరపరచిరి. హైకోర్టువిజ్ఞాపిటివక్ వెట్టుకొనబడెనుగాని, యందులో ప్రవేశించుట కవసరము కావరాకున్నదని జడ్జిమయిలింగుగారు తెలియజెప్పిరి. అందుమీద రెటర్ను పేటెంటు అప్పిలు వెట్టుకొనగా, జడ్జీలు అందులో ప్రవేశము కలిగించుకొన నునిరి.

జడ్జిగారికిని జూరర్లకును అభిప్రాయభేదము.

[న్యాయమూర్తులు ఓల్డఫీల్డ్, తయార్లీ గార్డు].
బల్లారిలో నొకచోట కమ్యరపరదేయనువా డొక యింటికి కన్నముపెట్టి సాత్తును దొంగిలించినందులకై చార్జి కాబడెను. దొంగతనముజరిగినపిమ్మట నొక గంటకాలములోగా వాడు, ఒకకంచుట్ట, ఒక యిత్తడిచెయితోడ, ఆరెస్టు కాబడెను. బల్లారికోర్టులో సెషన్జడ్జి విచారణజరిగెను. ముగ్గురుకూలి వారు, చదువుగానివారు, ముం వెతుక కక్షిదారులతో నేమియు సంబంధములేనివారు దొంగవట్టువడి, సాత్తులుదొంగటను గురించి యావిచారణలో సాక్ష్యము చెప్పిరి. తనమీద పోలీసు వారికి సంశేహముగలిగినందున, వారిగావాంతయు కల్పించి రి ముద్దాయి చెప్పెను. ముద్దాయి సబ్జిషియని జూరర్లు అభిప్రాయమొసగిరి; డొషియేనని సెషన్జడ్జిగా రభిప్రాయపడిరి. ఇటు లభిప్రాయభేదము గలిగినందున, సెషన్జడ్జిగా రివిషయమును, హైకోర్టువారిచే పరిష్కరింపబడుటకు, పంపిరి. పట్టికుప్రాసిక్యూటరుగారి వాదమును వినిపిమ్మట జడ్జీలు ముద్దాయికి చెండెండ్లకకానియరు ిధించిరి.

కాలదోష విషయము.

[క్రిస్టియన్ హానెల్, జడ్జీయిలింగు, డిప్యూటీ సెషన్జడ్జి గార్డు].
కృష్ణాజిల్లాలో నొకవిత్తంతు వొకనిని స్వీకారముచేసి కొనెను. ఆమె సాత్తును తనయత్తగారికి తనవార్ధముగనిచ్చియుండెను. ఆయత్తగారు 1875 వ. సంవత్సరమున చనిపోయెను. 1909వ. సంవత్సరమున వైనచెప్పిన దత్తతజరిగెను. ఆదత్తతల్లి చనిపోయెను. సాత్తుతన స్వాధీనముగటకు స్వీకారపుక్రమము దావాతెచ్చెను. కృష్ణాజిల్లాజడ్జిగా రాస్వీకారపుక్రమని పక్షమున తీర్పుచెప్పిరి. ఈతీర్పుమీద హైకోర్టుకు అప్పిలుకెట్టుకొనబడెను. ఈస్వీకారపుక్రమము యింకెవరూర్చమే దావా తెచ్చియుండవలసి యుండెననియు, యిప్పుడు దావాకు కాలదోషముకలిగిననియు ప్రతివాదిపక్షమున వాదించబడెను స్వీకారము జరిగినపిమ్మట పండ్రెండేళ్ల కాలములో నెప్పుడు గాని దావాతేచప్పుచుగాన కాలదోషము కలుగలేదని వారి పక్షమున వాదించబడెను. హైకోర్టువారు క్రిందికోర్టుతీర్పును స్థిరపచి, అప్పిలును ఖర్చులతోడ ప్రోసీవేసిరి.

జెయిలునుండి తప్పించుకొనుట.

నవేళక అయ 28 ఏండ్లవాడొకడు మధురాంతకం నకు జెయిలునందు ఖయదీగ నుండెను. వీ డిసెం 8 వ తేదీ యుదయమున 10 గంటలకు కడఃసాహసముతో జెయిలునుండి తప్పించుకొనిపోయెను. తా నెక్కడదెని గదికెలుపుకమ్మలమీద నెక్కి తహసీల్ దారుకచ్చేరిమీదికి దిగి యుగడనుండి బయటికి వచ్చెను. జెయిలుకావలివాడు (వాచ్) కందసామిమొదలి, వీరల నెలులనో వైతీరున తప్పించుకొనిపోయెనుగాని, దీని మతియొకఖయదు స్త్రీ, జెయిలు మును తెలిపెను. వెంటనే వారు ప్రయత్నించిరిగాని వాడగుడద మేజిస్ట్రేటు గారికి రిపోర్టు చేయుటకు సబ్ మేజిస్ట్రేటు సుబ్రహ్మణ్యస్వామి, కి. కాకేపైలిల్లు ఇద్దరు బడిరి. ఇచ్చటవారిచి, గతనో వాని నరెస్టుచే జరుగును.

ఆంధ్రవత్తిక.

ఆనందనామ సం॥ ఆర్యయుజ శు గి లు

గురువారము.

యుద్ధసిద్ధి.

యుద్ధమారంభమై యేడు వారములైనవి. ఏనువారుములు లోకమున కేదేండ్లగనున్నవి. యుద్ధధ్వని మూల మూలల మ్రోగుచు వ్యాపించుచున్నది. నాగరిక లోకమునందు యుద్ధధ్వని మ్రోగని ప్రదేశము లేదు. విజయ కాంక్షతో రణరంగమునందు దర్శింపబడునై నలునదిలక్షల యోధులు వారి వారి కక్షముల యోగక్షేమములకై నిర్భయముగ ప్రాణముల సర్పించుచున్నారు. అనుదినమును యుద్ధమునకై ఏదేనిమిది కోట్ల రూపములు వ్యయమగుచున్నవి. ధరలు పెచ్చుచున్నవి. వ్యాపార వాణిజ్యములు సన్నగిలుచున్నవి. ప్రజాపీడ హెచ్చుచున్నది. మృత్యుదేవత యభేచ్ఛగ విహరించుచున్నది. హాహాకారములు, భయభ్రంతులను గలిగించుచున్నవి. కాని ప్రజలకును యోధులకును సమరోత్సాహము తగ్గలేదు. ఇంత త్వరలో తగ్గునని నమ్ముటకు వీలులేదు. జర్మనుల పరాక్రమము నిర్వీర్యముగాని యితరకు వారి యాశాంకురములు నిస్సారములగునని నమ్ముట కవకాశములేదు. ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమువలె జగద్వ్యాప్త సామ్రాజ్యమును నిర్మించుట జర్మనుల యాశకు షరమావధి. ఆపరమావధిప్రాప్తికై నలునదేండ్లుగ జర్మనులు సకల ప్రయత్నములు ను జేయుచుండిరి. ఆ ప్రయత్నములు సాంగోపాంగములుగ పరిపక్వముగ నున్నవనిపింపి జర్మనులు యుద్ధమునకు గడంగిరి. జర్మనులు తమకే ప్రామాద్యములందు సంపూర్ణ విశ్వాసమును గలిగియుండిరి. వాహుహించినరీతిని యుద్ధప్రణానము సక్రమముగ జరుగునని నమ్మియుండిరి. కాని తలవనితలంపుగ వారిప్రణానక్రమమునకు విఘ్నములు గలిగినవి. ఆంగ్లేయులు వైరపక్షమునందు జేరిరి. లీజు నామూరు దుగ్ధావళిదగ్గర జెల్లియను లక్షపక్షి క్రాంత క్రమమునకు భంగమును గావించిరి. గమ్మిన ఇటాలియనులు చేరకుండిరి. చేరిన ఆఫ్రికీయులు దుర్బలత్వమును జూపిరి. అయినను సత్కౌంత సాహసధైర్యములతో ఛార్లెసురాయి ప్రాంతమునను, లీలిమాన్సు దుగ్ధావళి ప్రాంతములను, అమిన్సు రీమ్సు నాస్పి కాంపెయిన్ దుగ్ధావళి ప్రాంతములను, మ్యూజనది ప్రాంతములను ఘోరయుద్ధములు జరిగినవి. జర్మను సైన్యములు ప్యాసిసుగర సామీప్యమున నున్నవేల యోధులను బలియిచ్చి చేరజాలిరి. ఇరువది

వ్యమునకు జేరినపిదప నా ప్రాంత యు జర్మను సైన్య నివహంబులు నిడినవి. మరల్పబడుటకు కారణ సామమునకు పన్నుగడగా సంగీ రిపోయినమాట ధ్రువము. మైలుగ సంయోగ సైన్యంబునున్నవి. కాని ఇంత వదలియుండ లేదు. ములుగ మహాయుగులవారు మంచి యుద్ధములతో యుద్ధములతో

విజయము గలిగినదని నిర్ణయించుట దుస్సరముగ నున్నది. జర్మనులు జెల్లియమునందు స్థిరమైన యుద్ధ ప్రావరములను నిర్మించి, పెద్దఫిరంగులను నమర్చుచున్నారు. సంయోగ సైన్యములును ప్రతిక్రియలను గల్పించుచున్నవి. సంగ్రామమిరీతిని జరిగిన యుద్ధము ముగియుటకు చిరకాలము పట్టుట నిజమనిన కేవలము ప్రభుత్వవ్యయము మాత్రమే గాగలదు.

పశ్చిమరంగమునందు సంగ్రామస్థితి యిటులుండగా తూర్పురంగమునందు దాస్త్రియముల పస చెకుటవలనను జర్మను సైన్యనివహంబులు పడమటి రంగమునుండి తూర్పురంగమునకు సమయోచితముగ మారవలసివచ్చుచున్నవి. ఆమార్పులు జర్మనుల స్వల్పగామ ప్రణానమును నిర్ణయించుచున్నవని యుద్ధకళావేత్తలమతము. జర్మను లతిలాఘవముగ తూర్పునుండి పడమరకు పడమరనుండి తూర్పునకు సైన్యనివహంబులను మరల్చుచు తన స్థావరములను గాపాడుకొనుచున్నారు. రుష్యా సైన్యము లిప్పటివలె విజయయాత్రను ముందును పొందగలిగిన జర్మను సైన్యములు జెల్లియమునుండి స్వదేశమును జేరి స్వదేశమును సంతోషించుటకై ప్రయత్నించవలయును. అపుడు సంగ్రామము సందలి మొదటిరంగము ముగియగలదు. రెండవ రంగము సంయోగ సైన్యములు జర్మను సైన్యములతో నారంభముగా నున్నది. కాని, ఈ రంగమింత త్వరగా నారంభమగునని నమ్ముటకు వీలులేదు. వర్తమాన స్థితినిబట్టి రుష్యుల జయాపజయములనుబట్టి యుద్ధమునిర్ణయింపబడునని నమ్ముచున్నది. ఆఫ్రికీ యుద్ధమునకు చిరకాలముపట్టునని సంగ్రామ క్రమమువలన విదితమగుచున్నది. తూర్పునుండి రుష్యులు సైన్యములు పడమటినుండి సంయోగ సైన్యములును జర్మను దేశముపై దాడివెడలి నపుడు సంగ్రామస్థితి జర్మనులకు బ్రతికూలమగుట నిర్కువము. ఆకాలము వచ్చువరకు సంయోగ బలములు విసుకు విరామములేక యుద్ధమును జేయ వలసి యుండును. సంయోగ బలముల ముఖ్యోద్దేశ్యము జర్మనుల కైత్ర విజృంభణమును మూలచ్ఛేదము చేయుట. అట్టి మూలచ్ఛేదము చేయబడిన గాని యుద్ధమున కేమియును ఫలము గలుగదు. ఆంగ్లేయ మంత్రులందరును నీ భావమును బ్రకటించిరి. ఫ్రెంచి రాజ్యాధికారియును నీ భావమును బ్రకటించెను. ఈ పంతమును జెల్లించకయె సంయోగ బలములు యుద్ధమును నిలుపజాలదు. జర్మనులు తమదేశమునకును జీవితములకును బోరాడవలసిన కాలము వచ్చుచున్నది. అట్టి సందర్భమునందు, వారును యుద్ధమును త్వరలో మానుదురని నమ్ముటకు వీలులేదు. నేలమీదను యుద్ధస్థితి ఇటులుండగా సముద్రపు యుద్ధమును సందిగ్ధస్థితియందున్నది. ఆ సందిగ్ధ స్థితిని బోగొట్టుట కాంగ్ల యుద్ధములు కొనసాగుటకు దుస్సరము.

అంతవరకును జనులు శాంతమనస్కులై వేచియుండవలయును జగద్వ్యాపకమైనట్టి మహాయుద్ధమునందు ఎండెనువంటి యుద్ధనావ లల్లరిని జేయుటయును, యుద్ధపుటోడలు మునుగుటయును సపజయములు గలుగుటయును సహజము. కాని కాలక్రమమున సంయోగ సైన్యముల సైన్యబలము, సౌకాదళబలము, ద్రవ్యబలము, ధర్మబలము వారలకు విజయమును సమకూర్చగలవు.

ఎస్టేనును నొక యాంగ్ల యుద్ధపుపడవయు నొక జపానీయ యుద్ధపుపడవయు వెన్నంటి దరుము నిమిత్తము కొలంబోనుండి బయలుదేరినవని తెలియవచ్చుచున్నది. ఈవార్త మా చదువరులకు

కొంతవరకు చిత్రసమాధానము కలిగించునని నమ్ముచున్నాము. ఎస్టే మా పురమును నడలిన మరునాటి యుద్ధమున పురుచ్చేరి ప్రక్కన కాన్పించి ఏలాటి కష్టమును కలుగజేయక దక్షిణాభి ముఖమై వెడలిపోయినదట! కొలంబోనుండి తరుము నుద్దేశముతో వచ్చు పడవలు బయలుదేరుటయు, నావైపునకే యీ ఎస్టే ప్రయాణమగుటయు వినినవారందరును సచిరకాలములోనే నిది పట్టుబడునని తలంపకమానరు. కాని ఎస్టే పడవది మాయయుద్ధమునాటి ప్రవర్తనకదా! అందుచేత త్వరగా ఫలములుకనో ఆలస్యమే జరుగునో చెప్పరాదు. మనగవర్షుడు గురు రేపు సగరమునకు విజయముచేయ నున్నారు. వారిరాకయు నీపట్టణపు నలజడిని గొంత తగ్గింపగలదని నమ్ముచున్నాము. ఐరోపావంకకు దిరుగనచ్చట సుత్తర సముద్రమున నాంగ్లయుద్ధపు పడవలు మూడు జర్మనీవారి యంత్రాములచే ననగా నీటిలోనుండి ప్రయాణము చేయు పడవలచే ముంచబడినవి. అట్లాంటికు సముద్రమున నాంగ్ల యుద్ధపుపడవ యొకటి శత్రువులకు చేరిన సాయధ వ్యాపారనావ నొకదానిని రెండుబాగు నావలను పట్టుకొనినది. మధ్యరంగమున యుద్ధ మెప్పటివలెనే జరుగుచున్నది. ఇంకను జయాపజయ నిర్ణయమునకు మార్గ మేర్పడలేదు. రీమ్సు సూపేనుల మధ్యను జర్మనులు మిత్రమండలి సైన్యములపై బడజూచి వెనుకకు మరల్చు పడినారు. సూపేను ఆగ్నేయ మధ్య మిత్రమండలి సైన్యములు కొద్దిగా ముందుకు నడచినవి. వర్లెవకు కొంచెము దూర్పు ప్రాంతముల వోప్రమండలములో మ్యూజనది కానుకొనియుండు మిట్ట భూమిని జర్మనులుమహాధాకోశమునమిత్రమండలి సైన్యములనుదాకి వెనుకకుమరలినారు. బ్లెమాంటు వద్దనుండి జర్మనులు చిన్నచిన్న సమూహములుగా పొలిమేరదాటి తమదేశమును జేరజూచుకొనినారు. మిత్రమండలి సైన్యములు శత్రువులనుండి 20 సరఫరా మోటారుబాడ్లును కొల్లలుగ సామగ్రిని అనేకులు ఖయిదీలను స్వాధీనము చేసికొనినారు. మూడు గొప్ప 1! ఇంచుల ఫిరంగులను పట్టుకొని ధ్వంసము చేసినారు. జెల్లియములో జర్మనులు వాప్రలోవేనులు వాప్రగెంబ్లోలమధ్యను సంతక్షణార్థము పల్లములు త్రవ్వకొనుచున్నారు. అనగా ఇప్పటి ఏయినుప్రాంత యుద్ధము తమకు వ్యతిరేకమగు నని యూహించుచున్నారనుట. నూబర్గుకోట (జెల్లియముకోట) ఇంకను లోబడలేదని యూహించుచున్నాము. దానిని తాకుటలో నేటికి కనీసము 80,000 జర్మను సైనికులు ప్రాణములు గోల్పోయినారని వార్తవచ్చియున్నది. యుద్ధరంగమున నిట్టిసప్తమగు చుండ జర్మనీరాష్ట్రమున ప్రజకు జీవనాధారమగు కూలిదొరకుట కష్టమైనదట! వెంటనే హెచ్చిపోయినవట! ఇంత యయును జర్మనీ మహోత్సాహమున పోరుచుండుట నిజముగా నాశ్చర్యకరము. కాని యొక మారు దిగినపిదప నిలువనీయకుండటకును వెనుదీయనీయకుండుటకును నభిమాన మొకటికలదుకదా! రుష్యా సైన్యములు ముఖ్యదుర్గమును రైల్వేస్టేషనును నగు జారస్లాపు నాక్రమించు కొనినారు. చిన్ని సర్వియావారు క్షీణనదీపై అత్యద్భుత విజయము 150,000 ఆఫ్రికీయును సైనికులపై నందినట్లు వినుచున్నాము. ఆఫ్రికీయీయునుండి ఆంగ్లాధినివేశ సైన్యములుపోయి నావ్రావద్ది వాయువారాయంత్రమును ధ్వంసముచేసి పసిఫిక్కు సముద్రములో జర్మనుల కట్టి యంత్రములలో నిలిచియుండిన కడపటిదానిని నశింపజేసినారు.

TELEGRAMS.

much close quarters fighting. The British troops were in good spirits in spite of vile weather. The following incident is reported to have taken place on the 17th. Four hundred Germans approached a trench which was held by Northampton and Queen's making signs to surrender. On reaching the trench they opened point blank fire but were mowed down by machine guns. Field Marshall French has issued orders commending the conduct of the British troops and the progress of the Allies. The Admiralty announce that a German armed liner "Spreewald" was captured by the "Berwick" on the 12th in North Atlantic and also two colliers with six thousand tons of coal and provisions. The total German ships seized up to date are one hundred and eighty seven against seventy British detained in the German ports and twelve captured or sunk.

Dum Dum Bullets.

The Secretary of State's telegram despatched at 6-30 last night says:—The Foreign Office circulates the following:—"The French Government have communicated to His Majesty's Government photographs of Dum Dum bullets found on German soldiers and photographs of wounds caused to French soldiers by explosive bullets which on striking had exploded causing terrible injuries and setting fire to coat sleeves"

This is a grave violation of the Geneva convention of which Germany is one of the signatory powers.

Heavy Artillery to the Front.

LAHORE, September 23.—The London correspondent of the "C. and M. Gazette" cables dated London September 21:—"The appearance of the German entrenchments behind the Aisne suggests that they were being dug when the Germans were near Paris. The big guns are provided with concrete emplacements. The British have captured and destroyed three 11-inch guns. The French are now bringing their heavy guns."

Incredible Number of German Dead.

The "Times" Ostend correspondent learns from three distinct sources, all eye witnesses, that an almost indescribable number of German dead are lying unburied before Maubeuge. The lowest estimate is 80,000.

The Return to Paris.

The "Times" Bordeaux correspondent says the date of the French Government's return to Paris is generally discussed. Many people are already returning. The newspapers are preparing to return.

Scarcity in Germany.

ALLAHABAD, September 23.—The "Pioneer's" London Correspondent cables:—"The 'Morning Post's' Washington Correspondent states that raw cotton in Berlin is now quoted at eight pence. Petroleum which is usually obtained from Russia, Rumania Galicia and America is likely to be scarce. It is reported from another source that aeroplanes no longer hover over the lines because of the shortage of petrol."

Friction Between Germans and Bavarians.

The "Times" Ostend Correspondent reported a serious friction between Germans and Bavarians. A Bavarian guard allowed six train loads of French prisoners from Maubeuge to escape. The Bavarians also refused to fire on a Belgian aeroplane over Brussels.

Injured Indian Soldiers.

A Base Hospital in Bombay.

BOMBAY, September 23.—The Indian troops injured in fighting in Africa are to be brought back to Bombay and as the first party of the injured are expected in Bombay early in November, arrangements are now being made towards transforming the new Prince of Wales Western India Museum into a base hospital. The primary object of the hospital is to accommodate only Indian soldiers and only those who on reaching Bombay are too seriously injured to be sent to their homes. The hospital will be opened with one hundred beds but accommodation will be reserved for adding another hundred beds as they are required. The new Museum is rapidly nearing completion. It is far from offering the conveniences and comforts of a hospital. The room available is to be taken up, and in the time allowed to the end of October it is expected that the interior of the Museum and the compound will be put in order. It will be necessary to erect an operating theatre in a separate building and this work will be pushed ahead at once. It is understood that everything is in readiness for the internal fittings of the hospital. So as soon as the building is ready the hospital will rapidly take shape. Colonel J. Hoel I. M. S. will be in charge of the hospital but the other staff appointments have not yet been made.

Why Not Use the Indian Volunteer Army.

A Lieutenant's Suggestion.

BOMBAY, September 23.—Lieutenant F. Dewar of the Nagpur Volunteer Rifles writes to the "Times of India" suggesting that more of Indian Volunteer Army should be sent to the front. Apart from the railway corps he says there are eleven rifle corps and one corps of guards. If each of these provides a half company of 40 men with two officers we shall have a total of 480 men and 24 officers in companies of about 80 men each. There are eight corps of railway volunteers. We re-

TELEGRAMS.

cognise that railway volunteers have a special job guarding their railways and running them but they will each gladly provide a section and one officer. This makes up two more companies of 80 men each. There are eight regiments of Light Horse and twenty regiments of Mounted Rifles. From these we expect a strong squadron of 120 troopers and five officers. The Artillery Volunteers have already contributed the Cossipore lot but they might be allowed to contribute two sections (20 men per section) and two officers with two guns. The above proposal gives us a tidy unit of 800 men and 39 officers. This should be at once mobilised probably at Jubbulpore and allowed to train on for one month. We do not wish it to be used anywhere except at the front in Europe.

All "Peace Talk" is False.

ECONOMIC SITUATION IS CRITICAL.

No Food Supply from Holland.

ALLAHABAD, September 23.—The "Pioneer's" London correspondent cables:—"The 'Nord Deutsche Zeitung' characterises the report of 'peace talk' by the German Ambassador at Washington, as part of a campaign of lies"

No Food Supply.

News received in Rome from Germany indicates that the situation is becoming critical owing to unemployment and high prices. No grain is now obtainable through Holland, as all sent there must be consigned to the Dutch Government which undertakes that none shall reach the belligerents.

THE COLONIES

Canada's Contingent.

LONDON, September 22.—Valcartier Camp (Quebec)—Mr. Hughes, Minister for defence announced that Canada was sending ten thousand more men than Britain had asked for. The statement caused great rejoicings in the Camp. The firing line will consist of 22,500 men, with 9,000 Reserves and 7,500 horses. The force includes the Patricia Regiment, Strathcona Horse and the Canadian Dragoons, Infantry and Artillery and also 300 machine guns.

German Wireless Destroyed.

LONDON, September 22.—(6-35 P.M.)—SYDNEY.—The wireless station at Nauru has been destroyed and the Union Jack hoisted. The German Government staff has been allowed to remain. All the German wireless stations in the Pacific have now been destroyed.

GERMANY.

Preparing for Defeat.

LONDON, September 22.—(6-30 P.M.)—OSTEND.—The Germans are strongly entrenching themselves from Wavre to Louvain and Wavre to Gemblous. The Germans have stopped the railway traffic and are obviously clearing the lines as they are apprehensive of the result of the battle of the Aisne.

RUSSIA.

Russians in Galicia.

LONDON, September 22.—The Russians in pursuit of the Austrians in G. inflicted important losses on the enemy.

Russian P.

Occupied

PETROGRAD, Sept.—have occupied Jaroslavl way centre.

A Ser

A Desper

LONDON, September 22.—defeated 1,50,000 Austrians. The enemy was making a dash into Serbia and thus prevent Bosnia. The Servian Army reinforced and gained a ma

TELEGRAMS.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

A Tragic Incident in Bombay High Court.

Defendant Dies of Heart Failure.

BOMBAY, September 23.—A tragic incident occurred in the Bombay High Court last evening in the course of the hearing of a case in which the Bombay Banking Company sued Messrs. Narayanrao Hari Patwardhan and another for four thousand rupees alleged to be due on an adjusted account. The evidence of Patansha first defendant's partner was being taken when Narayanrao the first defendant was wanted to give evidence as to some particular point raised. On enquiry it was found that he had fainted in the balcony of the High Court and later it was discovered that the unfortunate man had died of heart failure. The case was then adjourned sine die.

The Bombay War Fund.

BOMBAY, September 23.—The Bombay Presidency War Relief Fund now amounts to thirteen lakhs seventy eight thousand rupees; in the latest list which has been issued are to be found the names of "dhobies" in all parts of the city.

Weather Report.

SIMLA, September 23.—Rainfall has occurred chiefly in northeast India. Conditions are still slightly unsettled in the Bay of Bengal, but no important development has taken place. Rainfall has been general in Burma, Orissa, Bihar and Punjab and local in Assam, Bengal, east United Provinces, Hyderabad, Southeast Madras. A few falls also have occurred in west United Provinces, North West Frontier Province, East Central Provinces, Bombay Deccan, Mysore and north Madras coast. Principal amounts are:—Moulmein, Bassein 1 in., Diamond Island 1½ in., Kyaukpadaung 4 in., Bhamo 2 in., Myitkya 1½ in., Maymyo Gauhati, Dhubri, Cherrapunji, Cox Bazar, Barisal and Daltenganj 1 in., Patna and Maracra 1½ inches.

FORECAST:—Increase of rain in south Peninsula.

జాబులు.

ఆంధ్ర విద్యార్థిని

అయ్య:

1913 వ సంవత్సరమున ఆంధ్ర విద్యార్థుల రాష్ట్రపతిగా బయ్య నరసింహారెడ్డిగారి భవనమున జరిగిన సభయందు చేయబడిన తీర్మానమును ముసరించి శ్రీ శర్మగారి ఆధ్వర్యమున క్రింద ఆంధ్ర విద్యార్థిని నిమిత్తము "ఆంధ్ర విద్యార్థిని" యొకటి స్థాపించబడినది. కాని దీనికి పరిచయమును పునరుద్ధరించుచేత బహుస్వల్పములను మాత్రమే సమకూరినది. ఇప్పుడు గోదావరిమండలమున సంవారము జేసి ఈనాటికి ద్రవ్యము సమకూర్చుటకై స్కూల్ షేడల్ పరీక్షలలో తేలిక మల్లంపల్లి సోమేశ్వర శర్మగారికి ఆధికారమిచ్చితిమి. ఎక్కుముష్టి స్వల్పమునక ఆంధ్ర విద్యార్థినిని, తన స్వల్పమున భారతాభ్యుదయమును కాంక్షించు ప్రతివారును తప్పక ముష్టిపెట్టవేడుచున్నాము. ఈనాటికి కోశాధిపతులు మ.రా.రా.కృష్ణమేవరపు రామరామచంద్రులుగారు. దీనికి సమకూర్చుటకు ద్రవ్యము మోక్షపురం కెల్లటూరు ఆఫీస్ వ్యాంకటంబలో ఉంచబడును. సభ్యులను, సహకారులను, పరిపూర్ణోత్సాహము, శుభ విద్యయు కలిగి ముమ్మడిగా నున్నారము.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

THREE BRITISH CRUISERS SUNK BY GERMANS.

ALLIES BEGIN A TURNING MOVEMENT.

SIR JOHN FRENCH VERY OPTIMISTIC.

A Magnificent Servian Victory.

CANADA SENDS MORE TROOPS.

(REUTER'S AGENCY.)

Our readers will be a little relieved to learn that two Cruisers one Japanese and one English—are now definitely known to be in pursuit of the "Emden." Our Cruisers have started from Colombo and from the report that the "Emden" went south past Pondicherry without causing further damage on the way naturally inclines people to the view that she will be soon tackled and sent to the bottom of the sea. German submarines are reported to have sunk three English Cruisers in the North sea and one English Cruiser is said to have captured in the Atlantic a Hamburg America armed merchantman and two Colliers. The news from the central theatre of war is encouraging though no definite success is to hand. The positions at the fighting line seem to remain stationary. The German offensive has been repulsed at one point and slight progress has been made by the allies at another. The Germans are entrenching themselves from Wavre to Louvaine and Wavre to Gembloux in Belgium indicating an apprehension that they may have to retire from the present positions. The enemy in the Wavre district about east of Verdun made violent attacks and have been repulsed. A number of them have crossed the border, presumably of France, into their own country. A huge capture of trophy and prisoners by the allies is reported including supply, Motorcars and three 11 inch guns. The German loss before Maubeuge, which we presume still holds out, is at the lowest estimate 80,000. Added to the terrible exhaustion these figures indicate unemployment and high prices are believed to be reigning in Germany. The Russians have occupied Taroslav an important fortress and railway station. Little Servians have really scored an almost incredible victory against 150,000 Austrians. With the destruction of the wireless station at Nawra all German stations of the kind in the Pacific have been destroyed.

GREAT BRITAIN.

Three Cruisers Sunk.

LONDON, September 22.—(4.40 P. M.)—The Press Bureau announces that German Sub-marines have sunk H.M. Cruisers "Cressy" "Aboukir" and "Hogue." It is reported that a portion of the crew have been saved.

Cruisers Lost in the North Sea.

A Large Number of Crew Saved.

LONDON September 22.—The Press Bureau states that the three Cruisers "Aboukir," "Hogue" and "Cressy" were lost in the North Sea. The "Aboukir" was torpedoed and the "Hogue" and "Cressy" which were standing by to save the crew were also torpedoed. A considerable number of the crews was saved by another Warship Division of Destroyers, trawlers and boats.

Cruisers Sunk.

The following Secretary of State's telegram to the Viceroy was despatched Yesterday at 6 P. M.:—The following is officially communicated to-day. His Majesty's ships "Aboukir," "Cressy" and "Hague" have been sunk by submarines in the North Sea. The "Aboukir" was torpedoed and whilst the "Hague" and the "Cressy" had closed and were standing by to save they were also torpedoed. A considerable number were saved by His Majesty's ships and by a division of destroyers and boats.

His Majesty's Cruisers.

Name.	"Aboukir."	"Cressy"	"Hague"
Displacement	12,000 tons	12,000 tons	12,000 tons
Length			

provisions for German Atlantic cruisers. The Press Bureau says that 187 German vessels have been captured since the outbreak of the War, and only twelve British vessels out of four thousand trading overseas.

The "Pegasus" Casualties.

Attack of the "Koenigsberg."

LONDON, September 22.—All the broadside guns of the "Pegasus" were disabled in fifteen minutes, and then her fire ceased. After a lull of five minutes the "Koenigsberg" re-opened fire for another quarter-of-an-hour. Her shooting was very accurate, first at 9,000 and afterwards at 7000 yards. The "Pegasus" was unable to reply. Nearly all the casualties occurred round the guns and on the upper deck. The "Pegasus's" flag was shot away twice, but it was held up by the Marines. Apparently little or no damage was done to the "Koenigsberg."

A Descriptive Statement.

OF FIGHTING FROM 14TH TO 17TH.

A British Despatch.

LONDON, September 22.—The Press Bureau's statement issued to-night says that a further descriptive statement from the British Head-quarters covering the fighting from the fourteenth to seventeenth says that the British detachments which had crossed the Aisne maintained their positions on Monday the fourteenth, despite severe counter attacks. At dusk and during night strong reinforcements crossed the river. In close co-operation with the French we maintained our positions and made good progress. It rained heavily during the night. We found that the enemy had made strong defensive preparations. Consequently we continued to improve our entrenchments against the fiercest Artillery fire. The enemy on Tuesday maintained a continuous bombardment, their artillery sending heavy guns from Maubeuge.

Attacks Upon Attacks.

Our attacks failed although in some places. On six occasions the attack was repulsed with heavy slaughter. On Wednesday the enemy being for the most part being for the most part bird division captured on Thursday was little attacked our extreme heavy loss this time by

enaciously.

issued a special order of appreciation of the position of the battle of Aisne position of extraordinary bravery of the troops in repulsing the desperate enemy. The Marshal says he is unable to express his admiration. He says the French Armies are making progress. I am sure we have only to wait and we have won for a short time. We are again in full pursuit of the enemy. The French troops slowly gained ground. One village was twice captured by each side. There was

The Battle of the Aisne.

Enemy's Violent attacks Repulsed.

LONDON, September 22.—(6.35 P. M.)—A Paris Communique, issued this afternoon, says that in the Wavre district, the enemy made violent attacks on the heights along the Meuse but were repulsed.

Small German Columns have crossed the frontier near Blamont.

Motor Cars and Prisoners Captured.

On September 20th and 21st we captured twenty supply motor cars, also, a number of prisoners belonging, especially, to the Fourth, Sixth, Seventh, Eighth, Ninth, Thirteenth, Fourteenth and Sixteenth German Corps, the Bavarian Landwehr and various other Reserve Corps.

A Paris Communique.

A PROLONGED CANNONADE.

Situation Unchanged.

LONDON, September 22.—(6.10 P. M.)—PARIS.—A communique issued this afternoon says that the Germans displayed certain activity along the whole front from Oise to Woivre all yesterday without achieving any appreciable result. Our left again forced the enemy to give ground. The enemy between Oise and Aisne confined himself to a prolonged cannonade. In the Centre between Rheims and Souain the Germans attempted the offensive but were repulsed. We made some progress between Souain and Argonne. The situation from Argonne to Meuse is unchanged.

News of Lord John Hamilton.

LONDON, September 22.—(6.35 P. M.)—News has been received that Lord John Hamilton is alive and well.

INDIA.

War Cables to the Viceroy.

A Summary of Events.

SIMLA, September 23.—The following is the Secretary of State's cablegram to the Viceroy timed 0.45 this morning:—The following is a summary of the account issued to the Press. The battle of Aisne is now regarded as more than a rearguard action. On the 14th strong reinforcements crossed the river and in spite of vigorous opposition and heavy roads made good progress. Over six hundred prisoners many of reserve and Landwehr and twelve guns were captured. On the 15th the enemy was found in an extensively prepared position. There was heavy artillery fire all day. The constant counter-attacks were repulsed with loss especially by the Guards Brigade. The enemy withdrew slightly. On the sixteenth the enemy was less active. Engagement was mainly in artillery. On the 17th the enemy's artillery was again active. Their infantry attacks were repulsed with heavy loss chiefly by our Field Artillery. The enemy is forced back from forward slopes of the valley on right and left. The French troops slowly gained ground. One village was twice captured by each side. There was

ఎమ్డెక్ గండ్రగోళము.

చెన్నపురి వాసుల కలవరము.

చెన్నపట్టణమున దీక్షాకైదు నింతభీతానామము, కలవరము, తత్తకసాటు పుట్టియుండలేదు. ఎటువంటి జన్మనివారి ఫిరంగులసూటయే వివరమవుచున్నది. ప్రార్థనమొదలు సాయంకాలమువరకు స్త్రీలు, పురుషులు, పిల్లలు, మౌనోర్థు, కోట, పోర్టు ఆఫీసులయందు గుంపులుగుంపులుగా, నిలువబడి యిదిగో యిక్కడ దెబ్బలు తగిలినవి. అదిగో అక్కడ రాయి విరిగినది. అని వేలము వెట్టిగా చెప్పకొనుచుండిరి. ఈ జనసమాహమను సర్దుటకై చాలమంది పోలీసుభటులును, గుట్టపురాతులును, నియమింపబడిరి. ఇదివరకు కొంచెము శుభ్రముగా వస్త్రములు ధరించినవారి నెల్ల పోలీసులలోనికి రానిచ్చుచుండినను నిన్నలోనికి పోవువారులయందెల్ల పోలీసువారిని, గుట్టపురాతులను, నిలువబెట్టిరి. ముందుండిన కిరసనాయిలుతోట్ల దగ్గరకును మనుష్యులను పోనియ్యలేదు. మనుష్యుల తొందరతోబాటు పోలీసువారి హడావడియు చెచ్చుగనేయుండెను.

రయలు ప్రేమరులు

నిన్నటిగోడంతయు రయలు ప్రేమనలన్నియు జనలతో కిటకిటలాడుచుండెను. అటు ఎగ్మారు ప్రేమను నుండియు ఇటు సెంట్రల్ ప్రేమను నుండియు బయలుదేరిన ప్రతిరయలును నిలుచుండుటకై న సలహాతేవంత యిరువ గానుండెను. జర్మనువారు వచ్చినారను సృజనయేగాని వేటు సంభాషణలేదు. పోగలిగినవారందఱు రయలుమీద వెళ్లిరి. మఱికొందరు బండ్లు చేసికొనిపోయిరి. మిగిలినవారు తమముఠలతో కాలినడకమీద పోయిరి. ఎగ్మారులోను, సెంట్రల్ ప్రేమనలోను రయల్లకు మామూలుగాకట్టు డబ్బాలకంటె పదికొమ్మగట్టినను, చాలినవికావని చెప్పబడ్డారు.

ప్రాణనష్టము.

ఎమ్డెక్ వేసిన గుండ్రవలన పోలీసులలో కావలికాయుచుండిన ఇరువురు పోలీసువారు ప్రాణములుపోయి పడియుండిరి. కిరసనాయిలు తోట్లదగ్గరనుండి ఒకవహమృదీయుడు మొన్న రాత్రి 10 గంటలకు దెబ్బతగిలి అట్లే నేలగులెను. చూప్రాస్తీయలో పనిచేయుకొనిచుండిన ఒక యూరోపియన్ కళాశాసకుడ చనిపోయెను. ఈస్తీయలోనే పనిచేయుచుండిన మఱియొక మనుష్యులకు కాల్గిమీద బలమైనదెబ్బలు తగిలి వైద్యశాలకు గొనిపోబడిరి. వీరిలో ముగ్గురు నిన్నమధ్యాహ్నమున చనిపోయిరి.

పర్వస్సు అను పాలంటీయరు కోటదగ్గర ఫస్టులై నవీది వెంట పోవుచుండగా, ఆయనదగ్గరలో నొకగుండు ప్రేలి చేతికిని, ప్రక్కలనుండు గాయములు తగిలినవి. ఈయనవెంటనే వైద్యశాలకు పోయి చికిత్స చేయించుకొనెను.

చూలోలో కరయణకుట్టిదగ్గర కూలివారిచేసికొన జీవించు ముగ్గురు స్త్రీలు కోడ్లమీద నిలువబడి యుండగా గుండుముక్కలు నెత్తికి గొట్టుకొని నెత్తురు కారసాగెను. వీరందఱు వెంటనే తమ యూరికి బయలుదేరి పోయిరిగాని, చూలోలో చనిపోయినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది.

హోస్పరులో మఱియొకరు కావలివాండ్రకు బలమైన దెబ్బలు తగిలినవనియు వీరు చావుత్రుకుల మధ్య వైద్యశాల యందున్నారనియు, చెప్పబడుచున్నది.

ఇతర వ్యవము.

ఎలిఫెంటు గేటుదగ్గర నొక సందులో కొత్తగా కట్టుచున్న ఒక పేడకు గుండుదెబ్బతగిలి నేల గులెను. తెల్లవాలుప్రాధ్దన నీటిధియందెల్లను గుండుముక్కలే కనుపడెను. ఇచ్చట మనుష్యులకేవలమగు నుపద్రవము కలుగలేదు.

మౌనోర్థుమట్టు పోడిగోడ తూర్పువైపున రెండు గజములవరకు పడిపోయిరి. జస్టిసు సేకువెన్నెగారు మారుచుండు కచ్చేరీయందున్నవడికిని కొంతకష్టము కలిగినది. ఇంకొకచోట కొన్నియిటుకయొడిగినవి నెమన్ను కోర్టుయొక్క ఉత్తరపు గోడకును దెబ్బలుతగిలి చెరువుగలిగినది. ఉత్తరమువైపు గోపురమువై చిరభాగము పడినది.

ఒకగుండుయొక్క భాగము జనరల్ ఆస్పత్రిలో పడినది. ఇది 8½ పానుల బరువుగలదు. దెబ్బలుతోకూడ నొకగుండు పడినట్లు చెప్పబడుచున్నది.

గుండుపడి తగుల బడి పోయిన రెండు తోట్లలోను 2½ లక్షల గలకుల చమురుగలదట. దీనివిలువ 2 లక్షల రూప్యములు. ఈతోట్లకుట్టుటకై 1½ లక్షల పట్టినది. మొత్తమున అయిదులక్షల రూప్యముల నష్టముగలిగియుండును. బర్మా ఆయిల్ కంపెనీవారికి కొచ్చి, తూర్పుకుడి, కాకినాడలలోను ప్రాంచి ఆఫీసులున్నవి. ఇందువలన కిరసనాయిలు దొరకదను భయములేదు. చెన్నపట్టణములో కూడ ప్రాండర్లుఅయిలు కంపెనీవారి రెండుతోట్లను గుండ్రనుండి తప్పించుకొనినవి.

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు-ప్రాన్సులు.

యుద్ధము

14 మొదలు 17 వ తేదీవరకు జరిగినసంగతులు

లండను సెప్టెంబరు 22:— 14 వ తేదీ మొదలు 17 వ తేదీవరకు జరిగిన యుద్ధమును గురించి వార్తాప్రకటన సంఘము వారిట్లు తెలియజేయుచున్నారు:— ఎయినునదిని బాటిన ఆంగ్లేయు సేనలు 14 వ తేదీని జర్మనులమీద పడినవి. రువాత జర్మను సేనలు ఆంగ్లేయులమీద తిరిగిపడినను, వీరుండినస్థానములను కాపాడుకొనిరి. సాయంకాలమునందును, రాత్రియందును చాలమంది క్రొత్త సైనికులువచ్చి నడిచిపడిరి. ఆంగ్లేయ ఫ్రెంచిసేనలు కలిసి తమతమ స్థానములను కాపాడుకొనుచు వచ్చిరి. రాత్రికుంభవృక్షిగర్భించినది. శత్రువులు తమగతుణము కొరకు యెన్ని యో ప్రయత్నములు చేసిరి. జర్మనులు ఫిరంగులు వెట్టి కొట్టుచున్నను ఆంగ్లేయ ఫ్రెంచిసేనలు కూడ తమతమకండకములను వాగుచేసికొనటకు ప్రారంభించిరి. మంగళవారమునాడు జర్మనులు వెద్దవెద్ద ఫిరంగులు వెట్టి యెడతెగకుండ కొట్టిరి. జర్మనులు ఆంగ్లేయ ఫ్రెంచిసేనల మీద నెన్ని యోసాయలు పడిగాని నిష్ఫలమైనది. జర్మనులు విడువక తిరిగి తిరిగి మీద పడిరి. గార్డుసుచిక్రమ పటాలము మీద ఆరుసారులుపడిరి. కాని మెరుకకు పట్టబడిరి. జర్మనులు సైనికులు చాలమంది చంపబడిరి. సాయంకాలము తిరిగి నష్టము పడినది. బుధవారము చాలభాగము శత్రువుకేవలము ఫిరంగులను ప్రేల్చి యుద్ధముచేసిరి. ఆంగ్లేయుల మూడవపటాలము 40 మంది ఖయదీలుగ పట్టుకొనినది. గురువారమునాడు స్థితిగతులలో మార్పుమియు లేదు. కుడిభాగమునకు కొట్టకొననుండిన సైనికుల మీద జర్మనుపదాతులు పడిరి. కాని ఫిరంగులువేసి చాల నష్టముకలిగించి మెరుకకుకొట్టబడిరి. ఎయినుయెద్ద్ జరిగిన యుద్ధములో జర్మనులు బలిష్ఠమైన స్థానమునందుండిరి. అయినప్పటికి నీయుద్ధములో బ్రిటిషు సైనికులు చూపిన ధైర్యమునకును పరాక్రమమునకును మెచ్చుకొనుచు సరళాను ఫ్రెంచి గారు ప్రకటించిరి. వీరు జర్మనులమీద పడుచున్న పుడును, జర్మనులు తెగించి మొండివైర్యముతో తిరిగి తమమీద పడిన పుడును, వీరుచూపిన సాహసమునకు కొనియాడుచు నిట్లు తెలియజేయుచున్నారు:—మీ ధైర్యమును మాటలచే కొనియాడుటకునలవి కాదు. మనసేనిప్పుడు శత్రువులను తమి ఆక్రమించుకొనిన ప్రదేశమునకుండి మెరుకకు మరలకుండ కొలదికాలమువరకు రక్షించుకొందుమేని అంతలో ఆంగ్లేయ ఫ్రెంచి సేనలు తిరిగి శత్రువులను తమముకొని పోవును. స్వార్థత్యాగముద్ధితో యుద్ధతత్పరులయినట్టియు, పరాక్రమము గలిగినట్టియు ఆంగ్లేయ సైనికులు దీనిని నెరవేర్చులరు.

హామిల్టను ప్రభువు.

లండను సెప్టెంబరు 22:—హామిల్టను ప్రభువు బ్రెజిలియన్నాడనియు, కలసాగనున్నాడనియు వార్తవచ్చినది.

కెనడా సాహాయ్యము.

లండను సెప్టెంబరు 22:—కెనడా, ఇంగ్లాండు దొరతనమువారు కోరిన దానికన్న 10 వేలమంది హెచ్చుగా సైనికులను కెనడా పంపుచున్నది.

హ్యూగ్సుగారు ప్రకటించినారు. కెనడా సైనికులకు సైనికాధికారులకు చాల సంతోషమును కలిగించినది. మొత్తముమీద కెనడా పంపుసేనలో యుద్ధముచేయు సైనికులు 22500, రిజర్వు సైనికులు 9000, గుట్టములు 7500 ఉండును. 300 ఫిరంగులు కూడ పంపబడును.

తీగలేని తెలిగ్రాఫు ప్రేమనును ధ్వంసముచే

లండను సెప్టెంబరు 22:—పసిఫిక్ తీరమున వాగిలోనున్న జర్మనీవారి తీగలేని తెలిగ్రాఫునును బ్రిటిషు సైనికులు ధ్వంసముచేయును నిలిపినారని ఆస్ట్రేలియనుండి వార్తవచ్చినది. పసిఫిక్ సువారి తీగలేని తెలిగ్రాఫు చేయబడినది. వారీప్రేమను ఉద్యోగులను అక్కడనే ఉ

జర్మను స్త్రీమరులను పట్టుకొనుట.

లండను సెప్టెంబరు 22:—నాకాదబాధికారు లటు ప్రకటించుచున్నారు. ఉత్తరఆఫ్రికాంతికు సముద్రముననుత్తిగగుచుండిన బ్రిటిషు క్రూసరు ఫిరంగులతో కూడిన జర్మనుల వర్తకపుస్తీమరును 6 వేల టన్నులబాగు, జర్మనువారి యుద్ధనావలకై తీసికొని పోవుచుండిన 180 టన్నుల ఆహారపదార్థములు కలిపిన రెండు బాగు స్త్రీమరులను పట్టుకొనినది. యుద్ధమారంభమయినది మొదలు 92 జర్మను స్త్రీమరులను ఆంగ్లేయులు పట్టుకొనిరి.

ప్రాంసు

క్రిమును ఫిరంగులతో కొట్టుట.

లండను సెప్టెంబరు 22:—దీనిగురించి కనివారమునాడు రీన్సునుండి విలేఖరులిట్లు వ్రాయు చున్నారు:—వేల కొలది జనులు పారిపోవుచుమాకు రోడ్లమీదకునుపడిరి. నాలుగు వేలమంది మ్రాడనీకుకు నెట్లవాగిరి. ఆన్ని వీధులలోను ఫిరంగుగుండ్లుపడి యిండ్లు పడిపోయినవి. రీన్సులోని దేవాలయములో 125 మంది దెబ్బలుతిగిన జర్మనులున్నారు. రెండు క్రాసుసంఘమువారి పతాకము గోపురముమీద నెగురుచున్నను ఫిరంగుగుండ్లు యెడతెగకుండ పడుచునేయున్నవి. దెబ్బలు తిగినవారిలో 2000 ఫిరంగుగుండ్లుపడి చనిపోయిరి. లోపల గోడలు, దూలములు, తలుపులు మున్నగునవి విరిగిపడియున్నవి. జర్మనులు ప్యారిసు నగరముమీద పడు దలంపుతో వెళ్ళుచున్న పుడు 4వ తేదీని రీన్సును మొదట ఫిరంగులతో కొట్టిరి. దేవాలయమును అప్పుడు నిర్మూలము చేయక వదలివెట్టిరి. కాని తిరిగి 19 వ తేదీని కొట్టుటకు ప్రారంభించిరి.

క్రైలుముప్పవాదిరిగుడి నాశనము.

ప్రాన్సువిదేశములకి తంతివార్త.

బొంబాయి సెప్టెంబరు 22:—బొంబాయిలోనున్న పరాసురాయబానికి యం. డెల్కాసియను విదేశసంక్రమిగారి వద్దనుండి యీ తెలిగ్రాఫు వచ్చినది:—యుద్ధసంఘమున నవనరమేమియును లేకుండునట్లు ప్రాన్సులోదనే జర్మనులు నిష్కాగణముగ నీపాదిరిగుడి సర్వసాధనమై పోతేసిరి. చూడేశ చరిత్రకాధారముగ నీ పరితృణమును వేవల క్రూరమర్థితోదనే వారు తగులబెట్టిరి. దానివలన బహుకాలముగనున్న యీ శిల్పకళాచిహ్నము ప్రపంచమున నశించినది. ఇట్టి దారుణకార్యమొనర్చుట ప్రపంచమందలి ప్రజల కందరకునగాడ నా గ్రహము కలిగించుటయరి పరాసుదొరతనమువారు తమ యా గ్రహమును వెలియచ్చుచు వ్రాసిరి.

ప్యారిసులోని జనసంఖ్య.

లండను సెప్టెంబరు 22:—ప్యారిసునగరములో 2 నాభావేనుగా 1,807,044 మంది యుండినట్లు తేలిినది. మామూలు జనసంఖ్యలో మూడింటరెండువంతులున్నారు. పురుషులకంటె స్త్రీలు ద్విగుణముగ నున్నారు.

ఎయినుయు

లండను సెప్టెంబరు 22:—ఎయినులో ఈక్రిందిసమాచారము ప్రకటింపబడుచున్నది.

ఎయినులో జర్మను సైనికులు. ఎయిను ప్రదేశములలోనున్న ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచి సేనలు ఇంగ్లీషు ఫ్రెంచిసేనలు వారిని వెరుకకు కొట్టిచేసినవి. కొద్దిమంది జర్మనుసైనికులు మైమాంబువద్ద దెల్లియముసరిపాడుచు దాట్ల జర్మనీలో ప్రవేశించినారు.

నామూరుబండ్లను పట్టుకొనుట.

290 21వ తారీఖులలో ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచి సేనలు ములను సైనికులను తీసికొనివచ్చుచున్నారని. వాలుగు, ఆరు, ఏడు, పదునాలుగు, పదునారు, సైనికులను చాలమందిని పట్టుకొనిరి.

మైసూరు, సెప్టెంబరు 28:—నేటిదినము జరిగిన మైసూరు గ్రూవింగ్ పియల్స్ కొ-ఆపరేటివ్ ఇన్స్టిట్యూషన్స్ లకు, సాదా రణముగా దేశమందటో పరపతిసందర్భములను గురించిన విశేషముగా పరస్పరసహాయ పరపతినిగూర్చినయు పరస్పర సహాయమువలన గలుగు ఆర్థికలాభములను గర్హించిన యు సర్పించిరి. పరస్పరసహాయ పరపతి నిజము నుపక్రమించినవారైన కృష్ణారావుగారు, పరస్పరసహాయ సంఘములనండి కడచిన సంవత్సరములలో అపరీక్షితముగా కొనినవారికి 1,25,000 రూపాయల లాభము కలిగినదనియు, ఈలాభముంతయు తమకు ఋణములు తక్కువవడ్డీకి దొరకుటవలన గలిగినదేయనియు చెప్పిరి. ఈసంఘమున జనలయందు శ్రేణిములగు సన్యోగవ్యవస్థాపనము, సానుభూతి మొదలగు నుత్తమ సాంఘిక గణములను గురించినయు జ్ఞానాభివృద్ధిని గురించినయు సభ్యులుగనండు వారనభివించు స్వాతంత్ర్యములనుగురించినయు ఓదవ ప్రసంగములు జరిగిన. ఈసందర్భమున జరిపించుచు, రిజిస్ట్రార్ గు నుండువారికి

చీపుకోర్టు వారికి గల యధికారము నిచ్చియున్నా రనియు, దస్తావేజులపైని ప్రాంతుద్యూటీని రద్దుపరచెదననియు వాదించిరి. సభ్యులుగనండువారికి సంఘ మునకు వెలుపలగానందు బుబుబులగ్నిటిని వారు తీర్చుకొను నట్లుచేసి, అన్నివిధములగు పదాధికార్థిని సాధనములగు కృషి పరిశ్రమకార్యములగునానీరిధనమును సప్రయోచేయుచుండుట యను విషయమునగూర్చి సమగ్రముగ జర్పించిరి. లెంగుకూరు చిక్కిలపూరు లైట్ రైల్వేలకు కార్యదర్శిగనున్న బి.రామస్వామయ్యగారు, దేశములోని వాణిజ్య పరిస్థితులలో తమ జీవ ములను భీమాచేసికొను చుండుటకల్గున విశేషధనము దేశము నుండి వెలుపలికి బోవుచున్నదనియు, కావున నొకలైట్ ఇంజనూయర్లను కంపెనీని స్థాపించుట లాభకరమనియు నొక నూచనను సభవారియెదుట బెట్టిరి. ఇందునుగురించి విచారించు టకుగాను సభాకమిటీ యొకటి యేర్పరుపబడెను. లాభమునకై ధురాశలపోగూడదనియు, వడ్డీకిని లాభమునకును మధ్యస్థముగ నుండు పద్ధతి కేదైన నవలంబించుట యుచితమనియు కొందరు అభిప్రాయపడిరి. రిజిస్ట్రార్ గారు వీరితో నేకీభవించిరి.

తర్వాత పరస్పర సహాయవిషయమునకు సంబంధించిన మరికొన్ని సంగతులగూర్చి ప్రసంగములు జరిగెను. అంతట సభ ముగిసెను.

బొంబాయి

పోలీసువారమని బొంకినందులకు శిక్ష.

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 22:— పోలీసు వారివలె మారు వేషముల ధరించి బొంబాయిలోని అనుకోకపూర్వవానిపద్ద 14 సవరములను బలవంతముగ పుచ్చుకొని నందులకుగాను వెనుకటిసెక్షన్ విచారణలో అబ్దుల్ హైస్, బిలయందో నోగ్ అను యిరువురుకు శిక్షవిధింపబడెను. వీరి కీ నేరమున లోడ్మడిన రైల్వేలుయొప్పు అఫీసు నాకరు తామస్ సి. విలి యంజోన్న అనునాతనికి హైకోర్టు సెక్షన్ విచారణలో నేటి దినము ఒక్కసంవత్సరము కఠినభయము విధింపబడెను.

ప్రతివాది గుండెపగిలి చనిపోవుట.

బొంబాయి సెప్టెంబరు 22:— బొంబాయి హైకోర్టు లో నిన్న సాయంత్రం మొక కేసు విచారింపబడుచుండగా వివాదకరమగు సంగతిజరిగినది. బొంబాయి బ్యాంకింగు కంపెనీ వారు, నారాయణరావు హ. పట్టాభిరామగారి మీదను, మరి యొకరిమీదను నాలుగువేల రూపాయలకు దావాచేసిరి. వీరు ను వారును లెక్కలు సరిచూపుకొనగా నాలుగువేల ఇయ్య వలసివట్టు లేనదట. ఈకేసు నిన్న హైకోర్టులో విచారింప బడినది. మొదటి ప్రతివాది భాగస్వామి సాక్ష్యమును పుచ్చు కొనిన తరువాత, మొదటి ప్రతివాదియగు నారాయణరావును యొక యంతము విచారించుటకు పిలిచిరి. కాని విచారించి చూడగా, నాతడు వసాగాలో మూర్ఖుగనుండెడిదనియు, కొంతసేపటి కీ దురదృష్టవంతుడు గుండెపగిలి చనిపోయినాడు. కేసు వాయిదా వేయబడినది.

బొంబాయి యుద్ధనిధి

బొంబాయి సెప్టెంబరు 22:— ఈనిధి కింతవరకు 18 లక్షల 78వేలు వచ్చినవి. పట్టణములోని చాలచుండి వీధ వాండ్లు కూడ చందావేసిరి.

బొంబాయి గవర్నరుగారి కుమారుని

సమాచార మేమియును తెలియలేదు.

బొంబాయి సెప్టెంబరు 22:— మహారాష్ట్ర స్ట్రీటు లైటింగు వైన్యోద్యోగులలో కలహముగూర్చి పత్రికలో బొంబాయి గవర్నరుగారిగు లార్డు వెల్లింగ్టన్ గారికిని వారిభార్యయగు లేడీ వెల్లింగ్టన్ గారికిని నెట్టకుమారుడగు లెఫ్టెంటు ది హోన రబిల్. గెరల్డు క్రీస్తును భాషనుగారిపేరుగ వచ్చుచున్నది. తరువాత నేమిజరిగినదియును తెలియలేదు.

సిండియా మహారాజగారి

మహాదానములు.

కరాచీ, సెప్టెంబరు 22:— మహారాజు శకటములను కొనుగిమిత్తము సిండియామహారాజుగారి కివరిచ్చిన 7 వేలు సవరములుగాక, యుద్ధభూమిలో మోటారుసహాయము నను యుటకు 15 వేలు సవరములును, బెల్జియనులలో నార్మిగొందిన వారి సహాయమునకుగాను 5 వేలు సవరములును ఒసగిరి.

బొంబాయి మునిసిపాలిటీలు.

కరాచీ సెప్టెంబరు 22:— పురపాలకసంఘములను విమర్శించుటలో బొంబాయి దొరతనమువారి క్రిందియభిప్రాయ ముల నొసగిరి. కరాచీ మునిసిపాలిటీ నిర్వహణపద్ధతి చక్కగ నభివృద్ధిగాంచుచుండుట నిక్కమేగాని, యాపట్టణముయొక్క యప్పటివిస్తీర్ణము, పొట్టుఅక్కరలు వీనికి తగినంత హెచ్చుగ నభివృద్ధిగాంచలేదు. అభివృద్ధి నూచకములగు గొప్పస్కీములను అవలంబించుట ఆకర్షకమగుచున్నది. మహారాష్ట్ర కార్యనిర్వాహకపద్ధతితోగూడ నసాధారణమైన పద్ధతులకున్న అవసర మగునంతటి ఉన్నతస్థితి, యానగరమున కిపుడేగ్గువీయున్నది. బొంబాయినగరమును మునిసిపలు కమిషనరునబోలు ముఖ్య కార్యనిర్వాహక వో వోగ్ గు ధు ని, అవసరమగు మునిసి పాలిటీ లలో నేమిచరలెనని భావననిర్మాణసభలో తేబ డియుండు ప్రస్తావన అంగీకరింపబడి విజయము గాంచెనని అది యప్పటి గండర్బ్యములకు తెగిన యేర్పాటుగనండునని తల చబడుచున్నది.

నైనికాధికారులకు సహాయము.

కరాచీ సెప్టెంబరు 22:— కరాచీ పురపాలకసంఘములో ప్రతిమొదలన్న తమయద్యోగులలో వారియేటియనున్న వారికి వారు వాలంటీరులగా తమతమభూలను సర్వరించుటకు తగినంత సావకాశమిచ్చుచుండవలెనని కన్నలు ఆందోళనగారొక ప్రత్యేకసభలో నొసర్పిన ప్రసంగమునాలకించి ఛేబరువార్డుల తిర్మానముచేసిరి.

యుద్ధ ప్రయత్నము.

సింధుదేశమందలి హైదరాబాదులో తేఫటిగోజాన యుద్ధసహాయముకొరకు ప్రదర్శన మొకటి జరుగును. ఇదివర కిట్టి ప్రదర్శన లాప్రాంతమున జరిగియుండలేదు. ఇది చూడదగి నదిగానండును. యుద్ధము జరుగుచుండగా నెలులుండునో ప్రజలకు చూపించుటకు నై న్యాధికారులు కొంటలు కంధక ములు—మాటులు మొదలగుయుద్ధనాక్షరణములనున్నటిని గూడ నేర్పవలెనారు. చందలకొలది టిక్కెట్లవ్వడే అర్హుడేనని యారు. ఆయావివరందరు నా ప్రదర్శనమును చూచుటకు తమ స్నేహితులను బండుగులను పిలికించుచున్నారు.

నడిసముద్రమున ఆహ్లాదరస్కారము.

దోషగుడు శిక్షించుట.

కరాచీ సెప్టెంబరు 22:— కైం టు వు వోడ వై రు మ ను మై కా లు నే హో ర్లి అ ను న త డు వో డ కప్తాను హోర్లగారి యజ్ఞలను తిరగ్కరించెను. 16. 17 తేదీలను తాను పనిచేయలేదని దోషగుడే యొప్పుకొనెను. కాని ఆహారము సమృద్ధిగా నెట్టవలెనను చెప్పవచ్చుములను నెట్టి సంగతులు తా నటుల చేరుట లేవ్వగాదని దోషగుడు వాదించుచున్నాడు. అతడు చెప్పినది నిజమైనను 83 (5) సెక్షను ప్రకారము నేనా వాదము నంగీకరింప జాలను. నడి సముద్రమున విధేయత చాల ఎక్కువగా పాటించవలసిన కిషయమగుటచేత యట్టియబ్బంది కలన తిరగ్కరించుటకు తగినంతయవకాశమున్నదని నేను భావించెను. గాని టిక్షించుటకు సత్కార్యములు తెలియుటలేకపోవడమున నానికులు పంపిన విజ్ఞాపనము నిజమే. కొన్ని యిబ్బందలన్ని మాటగూడ నిజమే యని కప్తానుగూడ నొప్పుకొనెను. సంతకములు చేసిన వారిలో యిద్దరాయంతములు నిజమని సాక్ష్యమిచ్చిరి. వారి సాక్ష్యము నిజమనినాకుగూడ తోచినది. తేవులో సెప్టెంబరు 10వ తేదీన యీ విషయమై చెప్ప కొరకని సరకులనిచ్చు టిక్షి వోద్యోగి చెప్పెను. సముద్రముమీద మరల నొకసారి కొని ఛీపుయింజనియరుచెప్పెను. కర్త నావికులకు సరి గారంధ్రాహార స్వల్పవలేదని వారు చెప్పెను. ఆకారణమువలననే వైపును చెప్పిపని చేయుటకు తిరగ్కరించెననియు నేను నమ్ముచున్నాను. అతడు 19వ తేదీనిబుద్ధి పూర్వకముగ మరల పనిలోనికి వెళ్లెనగాన యీవిషయముల నన్నిటిని బట్టి కొంచెము దాక్షిణ్యముతో నేనీకేసును విచారించి దోషగుడునకు 3 రోజులుమాత్రమే విడితైరు విధించితి నని మేడస్ట్రీటు కామెలు గారు తీర్పులో వ్రాసిరి.

కరాచీవర్తక సంఘమువారు.

వైరుధ్యముల పంటవిషయమై యాచన.

కరాచీ సెప్టెంబరు 22:— కరాచీ వర్తకసంఘమువారు దొరతనమువారి కీడిగువలేఖను వ్రాసిరి. మొదటిపంట నవ్వులు వైరుధ్యముకు విత్తనములు చల్లబెట్టెను. వారు ఎగుమతి కవసరమగు నంతమట్టునకే చమురుగింజలు చల్లవలసినదనియు విశేషప్రదేశమున చమురుగింజలు చల్లగు డదనియు వ్యవసాయదారులకు నూచించుటకీయే తరుణము. విరోధాయుద్ధము త్వరలో ముగియుననుకొన్నను విరోధాదేశమందలి గింజలను

నలగగొట్టు వ్యాపారులు నిలువయున్న గింజలను 1915 వ సంవత్సరమున నుపయోగించునట్లు కవకాశముగవడదు. అట్టియుపయోగమున కవకాశముకలుగ నప్పుడా నిలువగింజలవలన లాభ మేమియు నుండదు. ఇండియానుండి పంపబడుచున్న గింజలలో చాలభాగము నీయుద్ధమువలన పనిచేయ వీలులేనిదేశములవారే విస్తారముగ నుపయోగించు చుండెదని 21 వ ఆగష్టున వెలువడిన యిండియన్ ఫ్రీడు జర్నల్లో వ్రాయబడిన యంకెల వలన వాగుగా తెలిసికొనవచ్చును. 1913-14 సంవత్సరమున నవ్వులును, అవిశలును ఏదేశమునకంతవరకు ఎగుమతి యైనది యో మేము ఈ దిగువను వ్రాయుచున్నాము. నూటికి బెల్లి యమునకు 40-10 వంతులు జర్మనీకి 25-18 ప్రాచ్యునకు 25-30, బ్రిటిషు దీవులకు 50-100 యెట్రీకి 50 వంతులు పంప బడియున్నవి. కాననిప్పుడు ఆ సంఖ్య బ్రిటిషుదీవులవారు వెనుకటికన్న నెక్కువ మొత్తమును గోసవచ్చునుగాని విశేషముగ కొనుట సాధ్యముగాదు. కాన నవ్వులు 10-20 వంతులును అవిశలు 50-60 వంతులును ఎగుమతి కావచ్చును. గాని వైరు దిగువల నిష్పాకు చాలామంది కొనెదరు. అందులో గోధుమలు విస్తారముగ నమ్ముకుపోవును. ఏమనగా రుష్యా నుండి గోధుమపంట గూడ వాగుగాలేదు. కాననిప్పుడ గోధుమలు మొదలగు వైరులను పండించుట యత్నకరము. వాని వలన వ్యవసాయదారులకును దేశమునకును గూడ చాల సదుపాయము కలుగునని మేము తలచుచున్నాము. కానదొరతనము వారు మానూచనను బొగుగా నాలోచించి చమురు గింజలను చల్లుట తగ్గించి వైరుగింజలను విస్తారముగా పండించుట వ్యవసాయదారులకు తెలియవరక గోరెదము.

కలకత్తా.

కలకత్తాలో దసరాపండుగ.

కలకత్తా సెప్టెంబరు 22:— ఇక్కడ వర్తకముపడిపోవుచే మార్వాడీలు చాలచుండి లేచిపోవుచున్నారు. పూజలు పండుగు లీసంవత్సరమంత యంతాచూచునో జరుగవు. కొందరికి పనిపాటలు పోయినవి, ఆపనిపాటలున్న వారికైనను సగముజీతము. ఒకమూల ధరలు పెరిగిపోయినవి. వీనిచే బంగాళీలకు నిరుత్సాహముగ నున్నది. మహాదారులు చాలవరకు తమ వర్తకమును మానుకొనిరి. మామూలుగ నీపండుగులకు చాల సరకు విక్రయింపబడుచుండును. అట్టిది యీసంవత్సరము అమృతములేదు. ఈయుద్ధమువలన ధనవంతులకేమియు యిబ్బందిలేదు. వీరు మామూలువలె పూజా నెలవులలో ఆరోగ్య సౌకములను వెళ్లుచున్నారు.

యుద్ధసహాయనిధి.

కలకత్తా సెప్టెంబరు 22:— యుద్ధసహాయనిధికి చందాలు కనుకలుచేయుటకు, కేవలమునాడు బంగళీస్త్రీలు సభ చేసిరి. కూచి బిహారు రాజమత గౌరంగ సనాధివత్సము నహించిరి. డిసెంబరు 18 వ తేదీని కార్మికులు ప్రభుగారిపోషణ క్రింద స్త్రీలసంఘాడగు స్త్రీ లొక నాటకమును ప్రదర్శించుటకు నిశ్చయించిరి.

లక్నో.

మహాగిరి చిత్రకళా ప్రదర్శనము.

లక్నో సెప్టెంబరు 22:— ఈప్రదర్శనమునందు ప్రదర్శింపబడు నిమిత్తము 234 వస్తువులు పంపబడినవి. చిత్రపటములలో మేలైనవానికొకటి, గ్రాంథింజీరున బహుమానము లొసగబడినవి. సానైటివారింజనుమానము సిల్విబ్లడ్స్ గానకి (స్ట్రీటుస్మిథము); వీటిరంగుపటమునకై వెస్ట్ గార్ సగు బహుమానము కాంతుడ్స్ గారికి (కాన్స్టేబుల్); చమురుంగుపటమునకై జాకీన్ గార్ సగు బహుమానము; బిడెక్ వోగ సానిగారికి (కాన్స్టేబుల్) స్త్రీయునుబిడ్డయును.

సిరూ.

డండం తువాకిగుంపు

సిరూ సెప్టెంబరు 22:— హిందూదేశవ్యవహార కార్యదర్శిగారినుండి యీగమాచారము రాజప్రతినిధిక్రొవోగో నది:— జనీవాసభలో నానారాష్ట్రములకపై అమ్ము గుండ్రము యుద్ధములలో నుపయోగపరుతీంద సహకారము కొనిరి. ఇందులోజర్మనీయునుకూడ. అప్పుడే వారపత్రిక జర్మనీవారి వైనికులయొద్ద హా సోముద్దిగినపత్రిక చిత్రా గ్రాఫులను, ప్రెంచివై సోముద్దిగినపత్రిక చిత్ర గాయముల పోటో వ్యవస్థాపకుడు. న్లేయ ప్రభుత్వం.

గుండ్ల శరీరమునకు తగులగానే బ్రదలయి గొప్ప అపాయము కలుగుటయేగాక బట్టలు మండిపోవుటకూడ కలుగుచున్నది. ఆంధ్రయశ్రావణము మంచివేయబడుట.

ఈక్రింది ఆంధ్రయశ్రావణము జన్మములచే మంచివేయబడినట్లు పాడలేదని వ్రాసినది:—“కేసీ” “అనాకి” “హోగు” అను మాడు యశ్రావణము, జన్మము సజమై నులు మంచివది. ఈనావలలోని కళానులు కొందరు రక్షింపబడిరి. ఈమాడునావలను ఉత్తరసముద్రములో మంచివేయబడినది. వీనియందలి కళానులను, ఆప్రాంతములను బ్రీటీషు వారి ఇతరయశ్రావణములతోచినది.

యుద్ధ వార్తలు

వైస్రాయి గారికి వచ్చినది.

సిల్వా సెప్టెంబరు 24:- ఈక్రింది వైస్రాయి ఇండియా మంత్రివర్గముండి నిర్ణయించి 12 గంటల 45 నిమిషముల వేళ వైస్రాయి గారికి వచ్చినది:— ఎయిన్ డిప్యూటీ సర్జెంట్ యధ్యము స్వల్పమైన కొనుటకు పిలువబడి. 14 వ తారీఖున కోర్టు బురదగా నున్నను, జర్మనులు ఎరికెంచుచున్నను క్రొత్తగ వచ్చిన బ్రీటీషు, ఫ్రెంచి సేనలు ఆయిన్ నడివి. వాటి ఎయిన్ చేరినవి, ఇంగ్లీషు సేనలు 600 మంది జర్మనులను పైకి లొక పట్టుకొనినది. 12 ఫిరంగులను అధిగము చేసికొనినది. 15 వ తారీఖున జర్మను సేనలు మంచిఅనుకూలముగ స్థలములో నుండెను. 15 వ తారీఖున పగలయి ఫిరంగుల యధ్యము భయంకరముగ జరిగినది. జర్మను సేనలు తిరిగి తిరిగి ఇంగ్లీషు ఫ్రెంచి సేనల మీద పడినది.

బ్రీటీషు సేనలను కాపాడు రక్షక వైస్రాయి, మీడిమిడికచ్చుచు జర్మను సేనలను వెనుకకుకొట్టినది. జర్మను వైస్రాయిను చాల నష్టము కలిగినది. తరువాత జర్మనులు కొంచెము వెనుకకు వెళ్లెరి. 16 వ తారీఖున జర్మనులు ఎక్కువ మురుకుగాకెను. 17 వ తారీఖున తిరిగి ఫిరంగులయధ్యము జరిగినది. జర్మనుల కాల్పులను బ్రీటీషు సేన వెనుకకుకొట్టినది. జర్మనులకు చాల నష్టముకలిగినది. జర్మనులు వెనుకకు తిరిగి వెళ్లబడిరి. ఫ్రెంచి సేనలకూడ ముందుకు వెళ్లినది. ఒక గ్రామమును రెండుమారులు జర్మనులు పట్టుకొనిరి. దానిని రెండుమారులు తిరిగి బ్రీటీషు, ఫ్రెంచి సేనలు పట్టుకొనినవి. ఈ గ్రామమునకు ఇరుక తుల సేనలు ను దగ్గర, దగ్గరనుంచి యుద్ధము చేసినవి. మనుకుగానున్నను బ్రీటీషు సైనికులు మంచి మురుకుగాకెండిరి. 17-వ తారీఖున ఈ క్రిందివిషయము జరిగినదని తెలియుచున్నది:— నాన్రూపుటను, క్వెన్సు, ఆను బ్రీటీషు సేనల లోబడుటకు సిద్ధముగ నున్నామని 400 జర్మను సైనికులు కందకములు త్రవ్వకొని యున్న బ్రీటీషు సేనల సమీపమునకు వచ్చి వారిపై ఫిరంగి గుండ్లను నష్టము కలిగించినట్లు కురిపించిరి. బ్రీటీషు సైనికులు తిరిగి ఫిరంగులనుకాల్చి జర్మనులను చుట్టివేరి. జర్మను సైనికులను చెండాడినందున, బ్రీటీషు ఫ్రెంచి సేనలు ముందు, ముందుకు వెళ్లుచున్నందున చాల నష్టపోయినానని బ్రీటీషు సేనల యగు ఫ్రెంచి గారు తెలియచేరిరి. 12 వ తారీఖున “బెర్లిన్” అను బ్రీటీషు నావ ఆట్లాంటిక్ సముద్రములో ఉత్తరముగ “స్టీ” వాల్డు” అను జర్మను యశ్రావణము 600 టన్నుల బొగ్గుతోను, ఆహారపదార్థములతోను ఉన్న రెండు ఇతరస్టీములను పట్టుకున్నది నాకా వైస్రాయి కారులు ప్రకటించినారు. యధ్యము ప్రాంతంధమైనతరువాత ఇప్పటివరకు మన నావలు 187 జర్మను నావలను పట్టుకొనినవి. జర్మనులు 70 బ్రీటీషు నావలను జర్మను చేతులలో నిలిపివేరి. 12 బ్రీటీషు నావలను పట్టుకొనిరి. వీనిని మంచివోళ్ళుమిచేసి నాగోలేరియను.

రాజమండ్రి వైస్రాయి వార్తలు.

అక్షరము (ఒక రాజమండ్రి నివాసియొద్దనుండి) ఈ సంవత్సరము జూలై నెలలో “హెలెక్” స్టీము బాయిలరులో కొన్ని దిట్టలు వరులు ఆయి నీరుకాటి నిప్పు ఆరి పోయి స్టీము తగ్గిపోవుటవలన చెన్నపురిలోని బాయిలరు సీనియరు యింజనీయరుగారి యెద్దతో కేక్రికంట్లాక్తురు వైస్రాయి క్రొత్త డిట్టలు భవశక్తికరం వర్కుపావులతో చేయించుకొని త్రిప్పుకొనుటకు ఆతరు సంపాదించుకొని స్టీమురు భవశక్తికరం తీసి లండను సెప్టెంబరు 24 నిట్టు చేయించుకొని ఆగస్టు 23 తేదీవరకు క్రింది సంగతులలో నున్నట్లే నాగు. 21 వ తేదీని బాయిలరు ఇన గాల్తును తెలిపినాడు:— యిలరు పనికారాని చెప్పి స్టీము డిట్టలను వద్ద తగ్గించుటకు ఇంజనీయరుగారితో కంట్లాక్తురు లు నిలిపిరి.

రేవులు అలికించి క్రొత్తదిట్టలు వేయించవలసినదనియు, తరువాత తనిఖీచేసి ఆగ్గురు యిచ్చెదమని చెప్పినట్లును తెలియుచున్నది. ఇప్పుడు ఫిట్టరు కె. ఆర్కంగనాయకరు తాలూకు యధ్యకు ఫిట్టరువచ్చి రేవులు తెగిగట్టి బాయిలరు మరమ్మతు చేయుచున్నాడు. కాని యీ స్టీముమీద నెండకో ప్రయాణం చేయుచుండెను. ప్రజలలో సంబంధమైన స్టీము గవర్నమెంటు వర్కుపావులతో మరమ్మతు పనికారావచ్చును యితరుల మరమ్మతు యేమిపనిచేయునో ఇంజనీయరుగారు ఆలోచించి వలసియున్నది. బాయిలరు యేమాత్రము చెడియండినప్పటికి నది పనికి ప్రజలకు ప్రాణహాని కలుగును. కాబట్టి మరమ్మతు అయిన తరువాత ఇంజనీయరుగారు సరిగా తనిఖీచేసి ప్రజల యొక్క జేమములను విచారింపగలరులకు ప్రార్థించుచున్నాము.

“హెలెక్” స్టీముయొక్క యింజను సంబంధమైన మరమ్మతులు. “హెలెక్” స్టీమురు రెండుసిరెండర్లు ఉన్నవి. ఒడివైపున సిలండరు యీ సంవత్సరము మరమ్మతులోకివరు విగించేటప్పుడు మూయియెద్ద పగలి ముక్క ఊడిపోయినది. ఆ సంగతి దొరతనమువారి కానిటరీ ఇంజనీయరు గారికి తెలియనియక సిలండరు లోపల భాగమునుంచి చెజుంకొయించి వడ్డుచేసి విగించినారు. అదియేమి అపాయము కలుగజేయునో గమక వైఆధికార్లు ఆలోచించి క్రొత్త సిలండరువేయించగలదులకు కోరుచున్నాము.

స్టీమురు డొరొత్తి.

ఇదిచాల సాత్యస్టీమురు అనియు, చాల సంవత్సరముల నుంచి గోదావరిలో తిరుగుచున్నదనియు కాబట్టి కండె చేయవలసిన దనియు గవర్నమెంటువారు చెప్పినట్లు అందరికి విశదమయ్యె ఉన్నది. ఇట్లుండగా ఫెర్రీ కంట్లాక్తురు మంచిస్థితి లోనికివచ్చి త్రిప్పెదమని యెప్పుకొని బాయిలరు మాత్రము క్రొత్తదిచేసి కొంతవరకు మరమ్మతు చేయించి త్రిప్పుచున్నాడు. కాని 1910 సం॥ లో భవశక్తికరంలో లంగరుగొలుసు తెగి చాల అపాయము కలిగి ప్రజల అధ్యక్షమువలన వైకేతేరినది. అప్పుటినుంచి యీ రోజువరకు నీ పాతగొలుసులతోనే పనిచేసివెట్టుకొను చున్నాడు. స్టీమురు ముఖ్యముగా లంగరు గొలుసులు ముఖ్యమైనవి. ఇప్పుడున్న గొలుసులు శ్రుప్తపట్టి కొండీలు అన్ని అరిగిపోయి యెందుకు పనికొనవని నమ్ముచు యును. ఈగొలుసులు మంచివి లేకపోవుట చేతనే యెప్పుడైతే ప్రజలకు ప్రాణహాని కలుగునని భయము కలుగుచున్నది. స్టీముయొక్క అడుగుభాగమంతయు చెడుస్థితిలో నున్నది. తండయొక్క చెక్కలచాల భాగము తునిగిపోయినవి. తండచేతులు అక్కడక్కడ శ్రుప్తపట్టి అపాయకరముగా నున్నవి. స్టీమురు నడుచునప్పుడు క్రిందనుంచి నీరు వచ్చుచుండును. తేవులొనికి వచ్చుటతోడనే తొడించుచుండెదరు. కావున నీ స్టీమురు డాకుయెక్కించి బాగుచేయించగలదులకు జిల్లాబోర్డు వెసిడెంటుగారిని కోరుచున్నాము. 1911 సం॥ లో “జోకో” స్టీమురు తిరుగుచుండగా వ్రోవెసు సిలండరు వైపునున్న బాయిలరులో లెడ్డుపల్లక కాళి కరగి పోయినది. ఈ సంగతి యంతవరకు బాయిలరు ఇంజనీయరు గారికి తెలియ నివృత్తంధ క్రొత్తపల్లక వేయించినారు. వైస్రాయిని ఆంశములు మాజిల్లాకలెక్టరుగారు పూర్తిగా చిత్రిగించి తగిన యేర్పాటులు చేయించని యెడల నీ రెండుస్టీమురుల ప్రజలకు ప్రాణహాని సంభవించగలదు. రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డు వెసిడెంటువారుకూడ దీనిని చిత్రిగించి వెంటనే లోబడుపాటులు మరమ్మతు విషయములో అందు నియామకము కాబడిన ఉద్యోగస్థులకు తెలియ పరచి వారి సలహా ప్రకారము తగుమరమ్మతులు జరపక ఆసుభవమాళిని యిమనుమరుల వలన మరమ్మతులు చేయించు నపుడు కలుగజేయు ప్రాణహాని విధముల స్టీమురు వారును, జిల్లాబోర్డు వారును బాధ్యులు కావలసినవవును.

హిందువుల ధైర్యము.

ఒకపురాతనకథ.

జర్మనులు ఆఫ్ఘన్లను పట్టుకొని బోయినపుడు తెల్లయము టర్నాండియను జిల్లాను నీటివరదలో నిలిపిరి. ఈసం దర్భ విక్రంది విషయమును జాహ్గోషాకు దెచ్చుచున్నది. ఇప్పుడు బంకూరాజును నీటి బాగుచుండు ప్రదేశము వెనుకొకప్పుడు విష్ణుపురమంత్రిగారి వద్దిల్లుచుండెను. దీనిని రాజాగోపాల్ సింగ్ అను ధరణిధరు డేలుచుండెను. అప్పుడు మహమ్మదీయుల యధికార మధికమై యాసంస్థానముయొక్క స్వాతంత్ర్యమునకు భంగ మేర్పడునటుల తటస్థించెను. అట్టి తరుణమున గోపాల్ సింగ్ తనసంస్థానమును, దాని స్వాతంత్ర్యమును గాపాడుకొనిన విధమును, కలకత్తా గవర్నరుగవండిన హార్డెన్ గారు 1765 వ సంవత్సరమున ముద్రించిన “ఇంటర్వ్యూ” హిస్టారికల్ ఈవెంట్స్” అను నొక గ్రంథమున దీనిని విశదపరచిరి. హిందూ స్థానమునందు స్వతంత్రతాధికారముగల రాజులలో రాజాగోపాల్ సింగ్ ఎక్కువ స్వాతంత్ర్యముగలవాడు. ఈతడు తనమీది కెవ్వడైనను దండెత్తినవచ్చునెడల, తనరాజ్యమునంతయును వరదలతో నింపి, శత్రువు లావరదలలో మునిగి చచ్చునట్లు చేయును. పూజాభాగ గారు పరపాలించుచుండగా, గోపాల్ సింగ్ నలుమిమి త్రిము బలమైన యొక ఆశ్వికదళమును పంపిరి. గోపాల్ సింగ్ గానేనను సంపూర్ణముగ తన సంస్థానములోనికి రానిచ్చి పిమ్మట నడల అనకట్టలను తీయించి, రాజ్యమును నీటితో నింపి, శత్రువైస్రాయుంతయు నందులో నశించునటులచేసెను. అంతటా గోపాల్ సింగ్ వలని భయ మధికమై యాతని నలుమట కెట్టిబలముగాని మరల పంపబడినదిగాదు.

అప్పే రేనాల్ అను శత్రువులముఖు డొకడు తన గ్రంథమునం దొకచోట నీ విషయమై యీక్రింది తీరున వ్రాసి యున్నాడు. “విష్ణుపురసంస్థానముండుచోట్లను, స్వాభావికముగనే దాని కేర్పడియుండు సౌకర్యాతీతములను, అందలి ప్రజలకు పలుభంగుల జేమకరముగ నున్నవి. సంస్థానము చుట్టును నడులేర్పడియున్నవి; అనకట్టలను తెరవ వలసినదే ఆధ్యంతరము; వెంటనే ఆరాజ్యముంతయు నీటితో నిండవలసినదే. అందువలన, నీరాజును జయించి, యాసంస్థానమును స్వాధీనపరచుకొను కోరికతో నెవ్వరును దండెత్తిరారు; వచ్చినను విజయముగాంచుటలరు; ఈ సంస్థాన వాసులకును వాటితో యుద్ధముచేయవలసిన అవసరములేదు; ఈసంస్థాన మందలి ప్రజల సుఖసంతోషములకు బయటివారివలని భంగ మెంతమాత్రమును లేదు. వీనిని జయించుటకు సేనలు పలుమరు పంపబడి, వైతరున భంగ మేర్పడుచువచ్చినందున, వీనిని జయించవలయునను కోరికయే సంపూర్ణముగ మానుకొనబడెను.”

ఆఫ్ఘన్లనుండలి అగడ్తలు తెరవబడినపుడు జర్మనులు నీటిలో మునిగిపోలేదు. జర్మనులును, తెల్లయలును, నడుములోతునీళ్లలో నిలిచి, యుద్ధముచేసిరి. కావే, బాలోక్ యీచోట్లనుగూడ వైతరున వరదలతో నింపవచ్చుచుగాన, నవిగూడ శత్రువుల భయమునక్కియుండవచ్చును.

ఫెగేషను ఓడ

లండను సెప్టెంబరు 22:- ఫెగేషను ఓడమీదనుండిన నెడఫిరంగులన్నియు, 15 నిమిషములలో నిరుపయోగము గావించబడెను. అంతటితో ఫిరంగులు కాల్పులు నిలిచి పోయెను. అయిదు నిమిషములు నిశ్శబ్దముగనూడి కానింగ్సుబర్డు ఓడనుండి, చావుగంట కరకును మధ్య ఫిరంగులవేయుట కారంభించబడెను. ఈ ఓడమీదవారు సరిగ గురిచూచి కాల్చిరి. ఫెగేషనులోనివారు తిరిగి ఫిరంగులను వేయలేకపోయిరి. తగిలిన డెబ్బల చాదావుగ నన్నియు ఫిరంగుల సమీపమునను, ఓడపై భాగమునను తగిలినవి. ఫెగేషను వైస్రాయుండెన డెండా, రెండు సారులుపడిపోయినదాని నావికులు మరల లేవనెత్తుచునే యుండిరి. చూడగా కానింగ్సుబర్డు ఓడకు అపాయమేమియు కలిగినట్లు తోచదు.

గాయములుతినిన భారతీయ సైనికులు.

బొంబయి సెప్టెంబరు 28:- విశాఖలో యధ్యము చేయుచు గాయములుతిగిలిన భారతీయులను, ఇండియాకు తీసికొనివచ్చుటకు యేర్పాటుచేసెయ్యుచున్నాడు. అట్టివారిలో మొట్టమొదట ఇండియాకు రానున్నవారు, నవంబరు మాసారంభమునందు బొంబయికి రావచ్చును. కావున క్రిన్సు ఆఫ్ కేల్పు వెస్టరను ఇండియాను మూజియముభవనమును ఆస్పత్రిగా వినియోగించుటకు యిప్పుడు యేర్పాటులు జరుగుచున్నవి. దీనియందు భారతీయ సైనికులనుమాత్రమే యింపవలెననియు, నందులో ముఖ్యముగ వెంటనే తమతమ యిండ్లకు పంపుటకు పిలువేంత దరవస్తలో నున్నవారిని మాత్రమే సంశ్లక్షణముననియు ముఖ్యోద్దేశ్యముగ నున్నది. ఆరంభములో ఆఫ్ఘన్లనుండు మారుగురుగోగులకు మాత్రము వసతియుండును. కాని అవసరమునుబట్టి ఇంకొక మారుగురికికూడ వసతిచేయబడును. క్రొత్తగ కట్టబడుచుండిన మూజియము భవనమునుకట్టుట పూర్తిగావచ్చినది. ఆస్పత్రిలో నుండవలసిన సౌకర్యములుగాని సౌఖ్యములుగాని, దీని యందుండవనుట నష్టము. భవనములోఁబోటు వీలగుంతవరకు ఆస్పత్రికొరకు ఆక్రమించుకొనబడును. అట్టివరు ఆఖరు వరకుగల యీ మధ్యకాలములో మూజియములోఁగలి భాగమును, ఆవరణమును క్రమమయిగిలిలో కెట్టగలగుదురని నమ్ముచున్నాము.

వేరొకచో శత్రుచికిత్సాస్థానము నెలకొల్పుట యవసరము. ఆస్పత్రిలోపలి యేర్పాటులకు వలయు పరికరములన్నియు సిద్ధముగనే యున్నవను కొనుచున్నాడు. కావున కట్టడము పూర్తియైన వెంటనే వైద్యశాల స్థాపించ బడును- దీనికి కర్నలు కేహోయల్ వి. ఎం. ఎన్ గారు యాజమాన్యమును వహింతురు. తక్కిన వైద్యస్థానములకు యింకను ఎవరిని నియమింపలేదు.

నోటీసు.

కొందఱు విశేషములు కాగితము రెండు ప్రక్కలును జలుగుగా వ్రాసి పంపుచున్నారు. రెండు ప్రక్కలు వ్రాయుటలో ముద్రాకార్యము మిక్కిలి కష్టమగుచున్నది. కావున దయయుచు విరళముగా కాగితమునకు ఒకైపుననే వ్రాసి పంపుదుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాము. [ఆం. ప. సం.]

వారపత్రిక

చందాదారుల కెప్పటివలె రూ. 2-8-0

ఈపత్రికయొక్క యువయోగము చదివిన వారలకు దెలిసినే యున్నది.

ఇంతవరకు సప్తత్రిక సంగతి నెరుగని దేశభాషాభిమానుల నందఱనునమూనా పత్రికను దెప్పించవేడుచున్నాము.

తెలుగు పత్రికల యందెల్లను నెక్కువ వ్యాపకముగల వారపత్రిక.

భూలోక వార్తలను వ్యవహారములను దెలిసుకొనుట కిది తగిన పత్రిక.

దినపత్రిక యక్కరలేని వారలకు వారపత్రిక పంపబడు చుండును

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము,
పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మదరాసు.

మోహిని తైలము.

ఈ తులముల నూనెగల సీసా 1-కి వెల 0-12-0 లు
స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

మెదడుకు చలువజేయును.
కంఠకు చలువజేయును.
వెండ్రుకలు పెరుగును.
వెండ్రుకలు రాలకుండును.
వెండ్రుకలు సునుపుదేరును.
మనోహరముగా నుండును.
సువాసన గలిగి యుండును.
వేలకు వేలు
సీసాలు విక్రయము.

తప్పకకొనుట యుక్తము
ఇది మనోహరము జేయు. విద్యార్థులు, స్త్రీదగ్గు, ఉద్యోగిగ్రంథులు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర, నిద్రాంతి నిచ్చును. సుందరుల మోహనావస్థయు లకు ప్రాపక కురులను మనోహరముగ బెంచి కాపాడును. ఒకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు.

జ్వరహరి.

సీసా 1-కి వెల రూ. 0-12-0

జ్వరము శరీరమునందు రక్తభేదము, రక్తగతిభేదమువలన గలుగును. సాధారణముగా నీటి, గాలి, స్థలపుమాపువలనను దేహమునకు గాని వలనను జ్వరమువచ్చును. జ్వరహరిని అయిదు పూటలు సేవించిన పట్టువిడుపు జ్వరములు, చలిపురాజ్వరములు మొదలగు సమస్తజ్వరములు మానును; కొద్దిదివఱకు సేవించిన శరీరము యథాస్థితిబెంది ఆరోగ్యము గలిగియుండును.

గ్రహణిమాత్రలు.

20 మాత్రల డబ్బీ 14 రు 0-8-0 వి. పి. 0-12-0
రక్తవిరేచనములు, బుక విరేచనములు, జిగుట విరేచనములు, అజీర్ణవిరేచనములు మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు సేవించినతోడనే నశించిపోవును. వీనిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును.
అమృతాంజనము డిప్లో, 109, ఫోకోడ్డు, బొంబాయి.
9. జహంగీరపీఠి, మద్రాసు.

తేలు మందు.

వెల సీసా 1-కి 0-8-0, వి. పి. సహా 0-12-0.

తేలుకాటువలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధగలదు. విషము నెత్తురుతో తేలుకాటున ప్రవేశించదు. బాధనరములవెంట పెద్దనరముదగ్గర నుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటును మొద్దగునటుల చేసిన బాధ తగ్గును. ఈద్రావకము ననేకులు పరీక్షించిరి. ఇది మిగుల ఘాటు గలిగి నీటివలె నుండును. చెడకుండుటకు గాను రబ్బరు బిరడాగల సీసాలో నుండు పోయబడినది. కుట్టినచోట కొంచెము ముడుబోసిన బాధమాయ మగును. మందును గలిగియున్న తాము బాధపడక నితరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండదగినది.

కఫహరి

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0.

దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు. 1. శ్లేష్మము వలన ఏర్పడుదగ్గు, 2. శీతకాలమున బలించు దగ్గు, 3. శ్వాసకోశముల సూక్ష్మనాళములందు ఏర్పడుదగ్గు, 4. ఉబ్బవము, 5. ఊయదగ్గు దగ్గుకునేపించవలసిన మందు దగ్గువిధమునుబట్టియుండును. శ్వాస పిల్లి కూతలు ఎగిరిపో ఆయాసము మొదలగు కఫరోగములు శ్వాసకోశముల సూక్ష్మనాళములయందు ఏర్పడు బొగ్గుపులుసువాయువు త్వరలో ప్రాణవాయువునకు మారనందున కలుగును. కఫరోగములు మేహకారకమునబట్టి శరీరమున బలహీనత యొద్దీనకొలది వృద్ధిజేయును. దగ్గుగలకఠివాడు దీని వెంటనుండికొనుటకుంచిది.

కఫహరి మందు.

ఈ మార్గము ననుసరించి శీయబడినది దగ్గు, ఉబ్బవము, కాసహీన శ్లేష్మజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంట నుంచుకొనుట మంచిది. చిన్నవచ్చి 1-కి 0-8-0.

కలరామాత్రలు.

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-6-0.

కలరా ప్లేగువలననే బలివిధమైన అంటుబాధ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందునరమాణువులైన విషపురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే మందును తినుట ఆవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచిత్రాగుట యుక్తము.

వజ్రగుళికలు.

దీని వెల బుడ్డి 1-కి రు. 1-0-0

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, వ్రాణమునకు రక్తపుష్టియు, సరఫటుత్వమును కారణములు. రక్తపుష్టి మించి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీరవ్యాధ్యానామమునలనను, జీర్ణోద్ధియత్వమునలనను గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖరోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుటయు, ఆరోగ్యమునకు హానిని జేయును. దీనివలన శుక్లవర్ణము, స్థలము, శక్తిలేకుండుట, అగ్నిమాంద్యము, భయము, కింపము, చురుకుదనము లేకుండుట మొదలగునవి గలుగును. వైజ్యులకు వజ్రగుళికలు ప్రజాయుధమువంటివి.

కుష్టు తైలము.

బీడ్చ 1-కి వెల రు. 0-8-0. వి. పి. సహా 0-12-0.

ఈతైలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు, కుష్టులకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

అమృతాంజనం డిప్లో, 109, ఫోకోడ్డు, బొంబాయి.
9. జహంగీరపీఠి, మద్రాసు.

తామర తైలము

నీకు తామరబాధగలదా?

ఒక్క మా తామరతైలము డబ్బాను ఆరు అణాలకు కొని నాలుగైదు సారులు రాచినయెడల తామర నిర్మూలమగును. నయము కాని యెడల మీ ఆరుఅణాలు తిరిగిక్రీసికొన వచ్చును.

అనేకసంవత్సరములు, మాసములు బాధపడిన వారు దీనివలన తక్షణమే సుఖముపొందిరి.

హా! నిదురపట్టక బయట బయటచుండు ఆదర్శదగ వానికై యు వద్దు.

సుఖభోగి తైలము

డబ్బీ 1-కి రు 1-0-0. వి. పి. సహా 1-4-0

అన్నివిధముల వ్రాణములకును, కొనుకు పుండ్లకును ఈ తైలము ఉపయోగించును. ఈతైలమును రాచిన పుండ్లు మానును. బోవలికి మాత్రలను తినవలయును. అన్ని గాయములను మాన్పును.

చుండుకు నూనె.

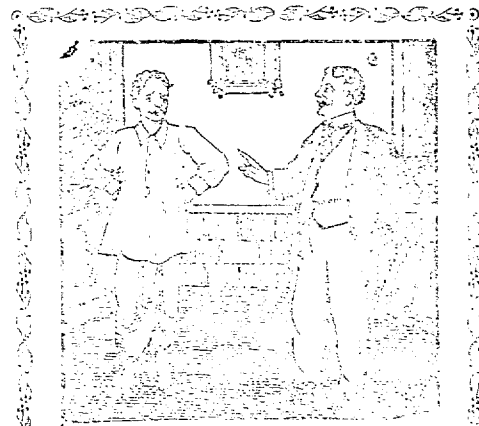
వెల సీసా 1-కి 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0

ఈ నూనెచురాచిన చూడు, పొట్టురాలుట, జిల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెక్కిరింపు చూనిగలుగక చక్కగల బెరుగ గలవు.

గజికితైలము.

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-3-0 వి. పి. సహా 0-7-0.

గజ్జి, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్న పిల్లలకు విశేషబాధను గలిగించుచున్నవి. ఈతైలమును నాలుగుపూటలు రాచిన తప్పక పనిజేయును.

వజ్రగుళికలు.

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, రక్తపుష్టికి, శక్తికి, వజ్రాయుధము.
20 మాత్రల డబ్బీ 1కి వెల 1-0-0

అమృతాంజనము డిప్లో, నెం. 109, ఫోకోడ్డు, బొంబాయి.

విజ్ఞాపనము

వారపత్రిక చందాదారులు
వార్యు సప్తపగాని మరె యితర సప్తపగాని నుత్తరములు వ్రాయువప్తపగాని అచ్చుతోము ద్రింపబడిన వాంఛేర్లకు ముందుగావు నెబరురు తప్పక వ్రాయవలయును. అట్లు వ్రాయు లేని జవాబులు సులభముగా నొసంగుటహామిలుపడకు.

ముందు వారపత్రికకు చందాదారులయి ఇప్పుడు దినపత్రికకు చందాదారులయిన వారికి వారపత్రికతో నవశ్యములేదేని వారపత్రికపై అచ్చుతోవచ్చు పేరును చించి నీ కుతో సహా పంపవలయునని వేడుచున్నాము. అప్పుడే వారపత్రిక బాబతువారికి బాకీయున్న సొమ్ము దినపత్రిక చితాలో జేర్చబడును.

